

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

V Bruseli 2. apríla 2019
(OR. en)

2016/0280 (COD)

PE-CONS 51/19

PI 33
RECH 97
EDUC 71
COMPET 145
AUDIO 29
CULT 30
DIGIT 38
TELECOM 69
CODEC 439

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2019/...

Z ...

**o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu
a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 53 ods. 1 a články 62 a 114,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom³,

¹ Ú. v. EÚ C 125, 21.4.2017, s. 27.

² Ú. v. EÚ C 207, 30.6.2017, s. 80.

³ Pozícia Európskeho parlamentu z 26. marca 2019 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z

keďže:

- (1) Zmluvou o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) sa stanovuje vytvorenie vnútorného trhu a ustanovenie systému, ktorý zabezpečuje, aby na vnútornom trhu nedochádzalo k narušeniu hospodárskej súťaže. Ďalšie zosúladenie právnych predpisov členských štátov o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom by malo prispievať k dosahovaniu týchto cieľov.
- (2) Smernice, ktoré boli prijaté v oblasti autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom, prispievajú k fungovaniu vnútorného trhu, poskytujú nositeľom práv vysokú úroveň ochrany, uľahčujú vysporiadanie práv a vytvárajú rámec, v ktorom sa môžu využívať diela a iné predmety ochrany. Uvedený zosúladený právny rámec prispieva k správne fungovaniu vnútorného trhu a stimuluje inovácie, tvorivosť, investície a výrobu nového obsahu, a to aj v digitálnom prostredí, s cieľom zabrániť roztrieštenosti vnútorného trhu. Ochrana, ktorú poskytuje uvedený právny rámec, tiež prispieva k cieľu Únie rešpektovať a podporovať kultúrnu rozmanitosť a zároveň zdôrazňovať význam spoločného európskeho kultúrneho dedičstva. V článku 167 ods. 4 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa vyžaduje, aby Únia pri svojej činnosti zohľadňovala kultúrne aspekty.

- (3) Rýchly technologický rozvoj naďalej mení spôsob, akým sa diela a iné predmety ochrany vyrábajú, produkujú, distribuujú a využívajú. Stále sa objavujú nové obchodné modely a nové subjekty. Príslušné právne predpisy musia obstáť aj v budúcnosti, aby neobmedzovali technologický rozvoj. Ciele a zásady stanovené rámcom Únie pre autorské práva sú naďalej platné. Pretrváva však právna neistota nositeľov práv, ako aj používateľov, pokiaľ ide o niektoré spôsoby použitia vrátane cezhraničných používaní diel a iných predmetov ochrany v digitálnom prostredí. Ako sa uvádza v oznámení Komisie z 9. decembra 2015 s názvom „Kroky smerom k modernému, európskejšiemu rámcu autorských práv“, v niektorých oblastiach je potrebné prispôsobiť a doplniť existujúci rámec Únie, ktorým sa upravujú autorské práva, pri súčasnom zachovaní vysokej miery ochrany autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá na prispôsobenie niektorých výnimiek a obmedzení autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom digitálnemu a cezhraničnému prostrediu, ako aj opatrenia na uľahčenie niektorých postupov udeľovania licencií, okrem iného predovšetkým pokiaľ ide o šírenie obchodne nedostupných diel a iných predmetov ochrany a online dostupnosť audiovizuálnych diel na platformách videa na požiadanie s cieľom zabezpečiť širší prístup k obsahu. Obsahuje aj pravidlá na uľahčenie využívania voľných diel. V záujme dosiahnutia dobre fungujúceho a spravodlivého trhu autorských práv by sa mali zaviesť aj pravidlá týkajúce sa práv na publikácie používania diel alebo iných predmetov ochrany poskytovateľmi online služieb, ktorí uchovávajú a sprístupňujú obsah nahratý používateľmi, transparentnosti zmlúv autorov a výkonných umelcov, odmeňovania autorov a výkonných umelcov, ako aj mechanizmu odvolania práv, ktoré autori a výkonní umelci previedli na výhradnom základe.

- (4) Táto smernica je založená na pravidlách stanovených v smerniciach, ktoré sa v tejto oblasti v súčasnosti uplatňujú, najmä v smerniciach Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES¹, 2000/31/ES², 2001/29/ES³, 2006/115/ES⁴, 2009/24/ES⁵, 2012/28/EÚ⁶ a 2014/26/EÚ⁷ a dopĺňa ich.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 96/9/ES z 11. marca 1996 o právnej ochrane databáz (Ú. v. ES L 77, 27.3.1996, s. 20).

² Smernica 2000/31/ES Európskeho parlamentu a Rady z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 17.7.2000, s. 1).

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. mája 2001 o zosúladiení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, 22.6.2001, s. 10).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2006/115/ES z 12. decembra 2006 o nájomnom práve a výpožičnom práve a o určitých právach súvisiacich s autorskými právami v oblasti duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006, s. 28).

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/24/ES z 23. apríla 2009 o právnej ochrane počítačových programov (Ú. v. EÚ L 111, 5.5.2009, s. 16).

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/28/EÚ z 25. októbra 2012 o určitých povolených spôsoboch použitia osirelých diel (Ú. v. EÚ L 299, 27.10.2012, s. 5).

⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/26/EÚ z 26. februára 2014 o kolektívnej správe autorských práv a práv súvisiacich s autorským právom a o poskytovaní multiteritoriálnych licencií na práva na hudobné diela na online využívanie na vnútornom trhu (Ú. v. EÚ L 84, 20.3.2014, s. 72).

- (5) V oblasti výskumu, inovácií, vzdelávania a zachovávaní kultúrneho dedičstva umožňujú digitálne technológie nové typy použitia, ktoré nie sú jasne zahrnuté v existujúcich pravidlách Únie týkajúcich sa výnimiek a obmedzení. Okrem toho by mohol mať dobrovoľný charakter výnimiek a obmedzení stanovených v smerniciach 96/9/ES, 2001/29/ES a 2009/24/ES v uvedených oblastiach nepriaznivý vplyv na fungovanie vnútorného trhu. To je obzvlášť dôležité v prípade cezhraničného použitia, ktoré má v digitálnom prostredí čoraz väčší význam. Preto by sa vzhľadom na tieto nové spôsoby použitia mali prehodnotiť existujúce výnimky a obmedzenia v práve Únie, ktoré sú relevantné z hľadiska vedeckého výskumu, inovácií, vyučovania a zachovávaní kultúrneho dedičstva. Mali by sa zaviesť povinné výnimky alebo obmedzenia pre používanie technológií vyťažovania textov a dát, na účely názornej ukážky pri výučbe v digitálnom prostredí a na zachovávanie kultúrneho dedičstva. Existujúce výnimky a obmedzenia v práve Únie by sa mali aj naďalej uplatňovať, a to aj na činnosti vyťažovania textov a dát, vzdelávania a činnosti spojené so zachovávaním kultúrneho dedičstva, pokiaľ neobmedzujú rozsah pôsobnosti povinných výnimiek alebo obmedzení stanovených v tejto smernici, ktorú musia členské štáty zaviesť do svojho vnútroštátneho práva. Smernice 96/9/ES a 2001/29/ES by sa mali preto zmeniť.

- (6) Účelom výnimiek a obmedzení stanovených v tejto smernici je dosiahnuť spravodlivú rovnováhu medzi právami a záujmami autorov a iných nositeľov práv na jednej strane a používateľov na strane druhej. Môžu sa uplatňovať iba v niektorých osobitných prípadoch, pri ktorých nedochádza k rozporu s bežným využívaním diel alebo iných predmetov ochrany a ktoré neodôvodnene nepoškodzujú oprávnené záujmy nositeľov práv.
- (7) Ochrana technologických opatrení stanovených v smernici 2001/29/ES je aj naďalej nevyhnutná na zabezpečenie ochrany a účinného vykonávania práv, ktoré autorom a ostatným nositeľom práv priznáva právo Únie. Takáto ochrana by sa mala zachovať a zároveň by sa malo zabezpečiť, aby použitie technologických opatrení nebránilo využívaniu výnimiek a obmedzení stanovených v tejto smernici. Nositelia práv by mali mať možnosť zabezpečiť to prostredníctvom dobrovoľných opatrení. Mali by mať aj naďalej možnosť zvoliť si vhodné prostriedky, ktorými umožnia príjemcom týchto výnimiek a obmedzení stanovených v tejto smernici ich využitie. Pri absencii dobrovoľných opatrení by mali členské štáty prijať primerané opatrenia v súlade s článkom 6 ods. 4 prvým pododsekom smernice 2001/29/ES, a to aj v prípade sprístupňovania diel alebo iných predmetov ochrany verejnosti prostredníctvom služieb na požiadanie.

- (8) Nové technológie umožňujú automatizovanú výpočtovú analýzu informácií v digitálnej forme, ako napríklad text, zvuk, obraz alebo údaje, vo všeobecnosti známou ako vyťažovanie textov a dát. Vyťažovanie textov a dát umožňuje spracúvať veľké množstvo informácií s cieľom získať nové vedomosti a objavovať nové trendy. Technológie vyťažovania textov a dát sú rozšírené v celom digitálnom hospodárstve, avšak vyťažovanie textov a dát sa vo všeobecnosti považuje za prospešné najmä pre výskumné spoločensťvo, a tak podporuje inovácie. Takéto technológie sú prospešné pre univerzity a iné výskumné organizácie, ako aj pre inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, keďže by sa mohli v rámci svojich hlavných činností tiež venovať výskumu. Takéto organizácie a inštitúcie však v Únii čelia právnej neistote, pokiaľ ide o rozsah, v akom môžu vykonávať vyťažovanie textov a dát z obsahu. V niektorých prípadoch môže vyťažovanie textov a dát zahŕňať akty chránené autorským právom, a/alebo databázovým právom sui generis, najmä rozmnožovanie diel alebo iných predmetov ochrany a/alebo extrakciu obsahu z databázy, k čomu dochádza napríklad pri normalizácii údajov v rámci postupu vyťažovania textov a dát. Ak neexistuje žiadna uplatniteľná výnimka alebo obmedzenie, od nositeľov práv sa vyžaduje udelenie súhlasu na takéto úkony.

- (9) Vyt'azovanie textov a dát sa môže vykonávať aj vo vzťahu k faktom alebo údajom, ktoré nie sú chránené autorským právom, a v takýchto prípadoch nie je potrebné žiadny súhlas podľa autorského práva. V niektorých prípadoch vyt'azovania textov a dát zase nemusí dochádzať k vyhotoveniu rozmnoženiny diela, prípadne sa na rozmnoženiny vzťahuje povinná výnimka pre dočasné vyhotovenie rozmnoženiny diela stanovená v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29, ktorá by sa mala aj naďalej uplatňovať na postupy vyt'azovania textov a dát, ktoré nezahŕňajú zhotovovanie rozmnoženín nad rámec rozsahu pôsobnosti uvedenej výnimky.
- (10) V práve Únie sú stanovené určité výnimky a obmedzenia vzťahujúce sa na použitie na vedecko-výskumné účely, ktoré sa môžu vzťahovať na úkony vyt'azovania textov a dát. Tieto výnimky a obmedzenia sú však nepovinné a nie sú v plnej miere prispôsobené používaniu technológií vo vedeckom výskume. Okrem toho v prípadoch, keď výskumní pracovníci majú legálny prístup k obsahu, napríklad na základe predplatenia publikácií alebo povolenia na slobodný prístup, by mohlo byť v podmienkach povolení vyt'azovanie textov a dát vylúčené. Vzhľadom na to, že výskum sa čoraz viac vykonáva za pomoci digitálnych technológií, existuje riziko, že konkurenčné postavenie Únie ako výskumnej oblasti utrpí, pokiaľ sa nepodniknú kroky na odstránenie právnej neistoty, pokiaľ ide o vyt'azovanie textov a dát.

- (11) Právnu neistotu, pokiaľ ide o vytŕažovanie textov a dát, je potrebné riešiť stanovením povinnej výnimky pre univerzity a iné výskumné organizácie, ako aj inštitúcie správy kultúrneho dedičstva z výhradného práva na rozmnožovanie, ako aj z práva zakázať extrakciu z databázy. V súlade s existujúcou výskumnou politikou Únie, ktorá nabáda univerzity a výskumné inštitúcie, aby spolupracovali so súkromným sektorom, by sa mali takéto výnimky vzťahovať aj na výskumné organizácie, ktoré svoje výskumné činnosti vykonávajú v rámci verejno-súkromných partnerstiev. Hoci výskumné organizácie a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva by mali zostať príjemcami uvedenej výnimky, mali by mať tiež možnosť spoľahnúť sa na svojich súkromných partnerov na účely vytŕažovania textov a dát, a to aj prostredníctvom využitia ich technologických nástrojov.

- (12) Výskumné organizácie v celej Únii zahŕňajú široké spektrum subjektov, ktorých primárnym cieľom je vykonávať vedecký výskum alebo ho vykonávať spolu s poskytovaním vzdelávacích služieb. Pojem „vedecký výskum“ v zmysle tejto smernice by sa mal chápať tak, že sa vzťahuje na prírodné aj humanitné vedy. Z dôvodu rôznorodosti takýchto subjektov je dôležité spoločné porozumenie toho, kto sú výskumné organizácie. Okrem univerzít alebo iných inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a ich knižníc by k nim mali patriť aj subjekty ako výskumné ústavy a nemocnice vykonávajúce výskum. Napriek rozdielnym právnym formám a štruktúram majú výskumné organizácie v členských štátoch vo všeobecnosti spoločné to, že konajú buď na neziskovom základe alebo vo verejnom záujme uznanom štátom. Takéto poslanie vo verejnom záujme by mohlo byť napríklad vyjadrené prostredníctvom financovania z verejných prostriedkov alebo ustanovení vo vnútroštátnych právnych predpisoch alebo verejných zákazkách. Za výskumné organizácie na účely tejto smernice by sa naopak nemali považovať organizácie, na ktoré majú obchodné podniky rozhodujúci vplyv, ktorý takýmto podnikom umožňuje vykonávať kontrolu v dôsledku štrukturálnych faktorov, napríklad prostredníctvom ich postavenia ako akcionár alebo člen, čo by mohlo mať za následok prednostný prístup k výsledkom výskumu.

- (13) Pod inštitúciami správy kultúrneho dedičstva by sa mali chápať verejne prístupné knižnice a múzeá bez ohľadu na druh diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré majú vo svojich stálych zbierkach, ako aj archívy a ústavy filmového alebo zvukového dedičstva. Mali by sa pod nimi chápať, okrem iného, aj národné knižnice a národné archívy a, pokiaľ ide o ich archívy a verejne prístupné knižnice, vzdelávacie zariadenia, výskumné organizácie a verejnoprávni vysielatelia.
- (14) Na výskumné organizácie a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva vrátane osôb, ktoré sú k nim pridružené, by sa mala vzťahovať výnimka týkajúca sa vyťažovania textov a dát, pokiaľ ide o obsah, ku ktorému majú zákonný prístup. Zákonný prístup by sa mal chápať tak, že sa vzťahuje na prístup k obsahu na základe politiky otvoreného prístupu alebo prostredníctvom zmluvných dohôd medzi nositeľmi práv a výskumnými organizáciami alebo inštitúciami správy kultúrneho dedičstva, ako je predplatné, alebo prostredníctvom iných zákonných prostriedkov. Napríklad v prípade predplatného, ktoré si zaplatia výskumné organizácie alebo inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, platí, že osoby, ktoré sú k nim pridružené a na ktoré sa vzťahuje uvedené predplatné by sa mali považovať za majúce zákonný prístup. Zákonný prístup by mal zahŕňať aj prístup k obsahu, ktorý je voľne dostupný online.

- (15) V určitých prípadoch, napríklad pri následnom overovaní výsledkov vedeckého výskumu, by mohla nastať situácia, že výskumné organizácie alebo inštitúcie správy kultúrneho dedičstva potrebujú uchovať rozmnoženiny, ktoré vyhotovili na základe výnimky na účely vyťažovania textov a dát. V takýchto prípadoch by sa rozmnoženiny mali uchovávať v bezpečnom prostredí. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodovať na vnútroštátnej úrovni a po diskusiách s príslušnými zainteresovanými stranami o ďalších konkrétnych opatreniach na uchovávanie rozmnoženín vrátane možnosti vymenovať dôveryhodné orgány na účely uchovávania týchto rozmnoženín. S cieľom zabrániť neprimeranému obmedzeniu uplatňovania výnimky by takéto opatrenia mali byť primerané a obmedzené na to, čo je potrebné na uchovanie rozmnoženín bezpečným spôsobom, a na zabránenie nepovoleným spôsobom použitia. Na spôsoby použitia na účely vedeckého výskumu, ktoré sú iné ako vyťažovanie textov a dát, napríklad na vedecké partnerské preskúmanie a spoločný výskum, by sa mala v náležitých prípadoch aj naďalej vzťahovať výnimka alebo obmedzenie stanovené v článku 5 ods. 3 písm. a) smernice 2001/29/ES.

- (16) Vzhľadom na potenciálne vysoký počet žiadostí o prístup k ich dielam alebo iným predmetom ochrany a ich sťahovanie by mali mať nositelia práv možnosť uplatňovať opatrenia, ak existuje riziko ohrozenia bezpečnosti a integrity ich systémov alebo databáz . Takýmito opatreniami by sa mohlo napríklad zabezpečiť, aby k ich údajom mali prístup len osoby, ktoré majú zákonný prístup, a to aj prostredníctvom potvrdenia IP adresy alebo autentifikácie používateľa. Tieto opatrenia by mali byť aj naďalej primerané súvisiacim rizikám, nemali by prekračovať rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľa zaistiť bezpečnosť a integritu systému, a nemali by oslabovať účinné uplatňovanie výnimky.
- (17) Vzhľadom na povahu a rozsah výnimky, ktorá je obmedzená na subjekty vykonávajúce vedecký výskum, by bola každá potenciálna ujma spôsobená nositeľom práv v dôsledku tejto výnimky minimálna. Členské štáty by preto nemali stanoviť náhradu pre nositeľov práv, pokiaľ ide o spôsoby použitia na základe výnimiek v prípade vyťažovania textov a dát zavedených touto smernicou .

- (18) Techniky vytlačovania textov a dát majú význam nielen v kontexte vedeckého výskumu; súkromné aj verejné subjekty ich v širokej miere používajú aj na analýzu veľkých objemov údajov v rôznych oblastiach života a na rôzne účely vrátane vládnych služieb, zložitých obchodných rozhodnutí a vývoja nových aplikácií alebo technológií. Nositelia práv by mali mať aj naďalej možnosť udeľovať licencie na spôsoby použitia svojich diel alebo iných predmetov ochrany, na ktoré sa nevzťahuje povinná výnimka stanovená v tejto smernici pre vytlačovanie textov a dát na vedecko-výskumné účely, a existujúce výnimky a obmedzenia stanovené v smernici 2001/29/ES. Zároveň by sa mala venovať pozornosť skutočnosti, že používatelia vytlačovania textov a dát by mohli čeliť právnej neistote v otázke toho, či na účely vytlačovania textov a dát možno vyhotoviť rozmnoženiny a vykonať extrakcie diel alebo iných predmetov ochrany, ku ktorým majú zákonný prístup, najmä ak rozmnoženiny a extrakcie vyhotovené na účely technického postupu nespĺňajú všetky podmienky existujúcej výnimky pre dočasné vyhotovenie rozmnoženiny diela stanovené v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES. S cieľom zabezpečiť väčšiu právnu istotu v takýchto prípadoch a podporiť inováciu aj v súkromnom sektore by táto smernica mala za určitých podmienok stanoviť výnimku alebo obmedzenie rozmnožovania a extrakcie diel alebo iných predmetov ochrany na účely vytlačovania textov a dát a umožniť uchovávanie rozmnoženín tak dlho, ako je to potrebné na účely vytlačovania uvedených textov a dát.

Táto výnimka alebo obmedzenie by sa mali uplatňovať len vtedy, keď má príjemca zákonný prístup k dielu alebo inému predmetu ochrany, a to aj v prípade, ak je sprístupnené verejnosti online, a pokiaľ si nositelia práv vhodným spôsobom nevyhradili práva na rozmnožovanie a extrakciu na účely vyťažovania textov a dát. V prípade obsahu, ktorý bol sprístupnený verejnosti online, by sa malo považovať za vhodné vyhradiť uvedené práva len na základe používania strojovo čitateľných prostriedkov vrátane metaúdajov a podmienok webového sídla alebo služby. Vyhradenie práv na účely vyťažovania textov a dát by nemalo mať vplyv na iné spôsoby použitia. V iných prípadoch môže byť vhodné vyhradiť práva inými spôsobmi, napríklad zmluvnými dohodami alebo jednostranným vyhlásením. Nositelia práv by mali mať možnosť uplatňovať opatrenia, ktorými zabezpečia dodržiavanie svojich výhrad v tomto smere. Touto výnimkou alebo obmedzením by nemala byť dotknutá povinná výnimka pre vyťažovanie textov a dát na vedecko-výskumné účely stanovená v tejto smernici, ani existujúca výnimka pre dočasné vyhotovenie rozmnoženiny diela stanovená v článku 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES.

- (19) V článku 5 ods. 3 písm. a) smernice 2001/29/ES sa umožňuje členským štátom zaviesť výnimku alebo obmedzenie práva rozmnožovania, verejného prenosu a sprístupňovania diel alebo iných predmetov ochrany verejnosti takým spôsobom, aby verejnosť k nim mala prístup z miesta a v čase, ktorí si sama zvolí na výhradný účel názornej ukážky pri výučbe. Okrem toho sa v článkoch 6 ods. 2 písm. b) a 9 písm. b) smernice 96/9/ES povoľuje používanie databázy a extrakcia podstatnej časti jej obsahu na účely názornej ukážky pri výučbe. Rozsah pôsobnosti týchto výnimiek alebo obmedzení pri ich uplatňovaní na digitálne spôsoby použitia je nejasný. Navyše nie je jasné, či by sa tieto výnimky alebo obmedzenia uplatňovali pri poskytovaní výučby online a na diaľku. Okrem toho súčasný právny rámec neumožňuje cezhraničný účinok. Táto situácia by mohla brániť rozvoju digitálne podporovaných vyučovacích činností a vzdelávania na diaľku Preto je nevyhnutné zaviesť novú povinnú výnimku alebo obmedzenie s cieľom zabezpečiť, aby vzdelávacie zariadenia mali plnú právnu istotu pri používaní diel alebo iných predmetov ochrany v rámci digitálnych vyučovacích činností, a to online aj cezhranične.

- (20) Hoci sú programy vzdelávania na diaľku a cezhraničného vzdelávania najviac rozvinuté na úrovni vysokoškolského vzdelávania, digitálne nástroje a zdroje sa čoraz častejšie používajú na všetkých úrovniach vzdelávania, a to najmä s cieľom zlepšiť a obohatiť učenie. Z výnimky alebo obmedzenia stanoveného v tejto smernici by preto mali profitovať všetky vzdelávacie zariadenia uznané členským štátom vrátane tých, ktoré sú súčasťou primárneho, sekundárneho, odborného aj vysokoškolského vzdelávania. Mali by sa uplatňovať, len pokiaľ sú spôsoby použitia odôvodnené neobchodným účelom konkrétnej vyučovacej činnosti. Organizačná štruktúra a spôsoby financovania vzdelávacieho zariadenia by nemali byť rozhodujúcimi faktormi na určenie toho, či ide o činnosť neobchodnej povahy.
- (21) Výnimka alebo obmedzenie stanovené v tejto smernici na výhradný účel názornej ukážky pri výučbe by sa mali chápať tak, že sa vzťahujú na digitálne použitie diel alebo iných predmetov ochrany na podporu, obohatenie alebo doplnenie výučby, vrátane vzdelávacích činností. Distribúcia softvéru, ktorú umožňuje uvedená výnimka alebo obmedzenie, by sa mala obmedziť na digitálny prenos softvéru. Vo väčšine prípadov by preto pojem „názorná ukážka“ znamenal len použitie častí alebo pasáží diel, čo by nemalo nahrádzať nákup materiálov primárne určených pre vzdelávací trh. Členské štáty by uplatňovaní výnimky alebo obmedzenia mali mať naďalej voľnosť stanoviť pre rôzne druhy diel alebo iných predmetov ochrany vyváženým spôsobom časť diela alebo iného predmetu ochrany, ktorú možno použiť na výhradný účel názornej ukážky pri výučbe. Spôsoby použitia povolené na základe tejto výnimky alebo obmedzenia by sa mali chápať tak, že sa vzťahujú na osobitné potreby osôb so zdravotným postihnutím z hľadiska prístupnosti v kontexte názornej ukážky pri výučbe.

- (22) Diela alebo iné predmety ochrany by sa mali na základe výnimky alebo obmedzenia na výhradný účel názornej ukážky pri výučbe stanovené v tejto smernici používať iba v súvislosti s vyučovacími a vzdelávacími činnosťami vykonávanými pod vedením vzdelávacích zariadení, a to aj počas skúšok alebo vyučovacích činností mimo priestorov vzdelávacích zariadení, napríklad v múzeách, knižniciach či v iných inštitúciách správy kultúrneho dedičstva, pričom by sa mali používať iba v rozsahu nevyhnutnom na účely takýchto činností. Výnimka alebo obmedzenie by sa mali vzťahovať jednak na použitie diel alebo iných predmetov ochrany v triedach alebo na iných miestach prostredníctvom digitálnych prostriedkov, napríklad elektronických tabúl alebo digitálnych zariadení, ktoré by mohli byť pripojené na internet, a jednak na použitie na diaľku prostredníctvom zabezpečeného elektronického prostredia, napríklad v kontexte online kurzov alebo prístupu k učebným materiálom dopĺňajúcim daný kurz. Zabezpečené elektronické prostredie by sa malo chápať ako digitálne vyučovacie a vzdelávacie prostredie, ku ktorému majú najmä na základe náležitého postupu autentifikácie, a to aj na základe hesla, vyhradený prístup len pedagogický personál vzdelávacieho zariadenia a žiaci alebo študenti zaradení do študijného programu.

- (23) Vo viacerých členských štátoch sú zavedené rôzne opatrenia na základe uplatňovania výnimky alebo obmedzenia stanoveného v smernici 2001/29/ES alebo na základe licenčných zmlúv upravujúcich ďalšie používanie s cieľom uľahčiť používanie diel a iných predmetov ochrany na vzdelávacie účely. Takéto opatrenia sú zvyčajne vypracované s prihliadnutím na potreby vzdelávacích inštitúcií a rozličných úrovní vzdelávania. Hoci je dôležité zosúladiť rozsah novej povinnej výnimky alebo obmedzenia vo vzťahu k digitálnym spôsobom použitia a k cezhraničným vyučujúcim činnostiam, opatrenia na jej vykonávanie sa však môžu líšiť od jedného členského štátu k druhému, pokiaľ nebudú obmedzovať účinné uplatňovanie výnimiek alebo obmedzení či cezhraničné spôsoby použitia. Členské štáty by napríklad mali mať aj naďalej možnosť vyžadovať, aby sa pri používaní diel alebo iných predmetov ochrany rešpektovali osobnostné práva autorov a výkonných umelcov. Členské štáty by tak mali mať možnosť využiť existujúce opatrenia ustanovené na vnútroštátnej úrovni. Členské štáty by sa najmä mohli rozhodnúť, že uplatňovanie výnimky alebo obmedzenia úplne alebo čiastočne podmienia dostupnosťou vhodných licencií, ktoré by sa vzťahovali prinajmenšom na tie isté spôsoby použitia ako tie, ktoré sú povolené na základe výnimky alebo obmedzenia. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby v prípade, že licencie len čiastočne pokrývajú spôsoby použitia povolené na základe výnimky alebo obmedzenia, všetky ostatné spôsoby použitia naďalej podliehali výnimke alebo obmedzeniu.

Členské štáty by napríklad mohli využiť tento mechanizmus na uprednostnenie licencií na materiály, ktoré sú určené predovšetkým pre vzdelávací trh alebo licencií na notový zápis. Na zamedzenie toho, aby možnosť podmieniť uplatnenie výnimky dostupnosťou licencií spôsobila právnu neistotu alebo administratívne zaťaženie pre vzdelávacie zariadenia, by členské štáty, ktoré si osvojili takýto prístup, mali prijať konkrétne opatrenia, aby sa zabezpečilo, že licenčné systémy umožňujúce digitálne použitie diel alebo iných predmetov ochrany na účely názornej ukážky pri výučbe budú ľahko dostupné a že vzdelávacie zariadenia budú vedieť o existencii takýchto licenčných systémov. Takéto licenčné systémy by mali vyhovovať potrebám vzdelávacích zariadení. Mohli by sa vypracovať aj informačné nástroje zamerané na zabezpečenie toho, aby boli existujúce licenčné systémy viditeľné. Takéto systémy by mohli byť založené napríklad na hromadných licenčných zmluvách alebo rozšírených hromadných licenčných zmluvách, aby sa tak predišlo tomu, že vzdelávacie zariadenia by museli individuálne rokovať s nositeľmi práv. Na zaručenie právnej istoty by mali členské štáty špecifikovať, za akých podmienok môže vzdelávacie zariadenie použiť diela chránené autorským právom alebo iné predmety ochrany na základe výnimky, a naopak, kedy by sa malo riadiť licenčným systémom.

- (24) Členské štáty by mali mať naďalej možnosť stanoviť, že nositelia práv dostanú primeranú náhradu odmeny za digitálne použitie ich diel alebo iných predmetov ochrany na základe výnimky alebo obmedzenia stanovených v tejto smernici na účely názornej ukážky pri výučbe. Pri určovaní výšky primeranej náhrady odmeny by sa mali náležite zohľadniť okrem iného vzdelávacie ciele členských štátov a ujma spôsobená nositeľom práv. Členské štáty, ktoré sa rozhodnú poskytovať primeranú náhradu odmeny, by mali podporovať využívanie systémov, ktoré nevytvárajú administratívnu záťaž pre vzdelávacie zariadenie.
- (25) Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva sa podieľajú na zachovávaní svojich zbierok pre potreby budúcich generácií. Pri úkone zachovávania diela alebo iného predmetu ochrany v zbierke inštitúcie správy kultúrneho dedičstva by mohla byť potrebná rozmnoženina a následne súhlas od príslušných nositeľov práv. Digitálne technológie ponúkajú nové možnosti na zachovanie dedičstva uloženého v týchto zbierkach, ale prinášajú aj nové výzvy. Vzhľadom na uvedené nové výzvy je potrebné prispôsobiť existujúci právny rámec, a to poskytnutím povinnej výnimky týkajúcej sa práva na rozmnožovanie, aby tieto inštitúcie mohli takéto úkony zachovávania realizovať.
- (26) Existencia rozdielnych prístupov členských štátov k úkonom rozmnožovania na účely zachovávania zo strany inštitúcií správy kultúrneho dedičstva znemožňujú cezhraničnú spoluprácu, spoločné využívanie prostriedkov zachovávania a zriaďovanie cezhraničných sietí zachovávania takýmito inštitúciami na vnútornom trhu, čo vedie k neefektívnemu využívaniu zdrojov. To môže mať negatívny vplyv na zachovávanie kultúrneho dedičstva.

- (27) Členské štáty by preto mali mať povinnosť stanoviť výnimku umožňujúcu inštitúciám správy kultúrneho dedičstva rozmnožovať diela a iné predmety ochrany, ktoré majú vo svojich stálych zbierkach, na účely zachovávania, napríklad s cieľom riešiť technologickú zastaranosť alebo zhoršenie stavu pôvodných podkladov alebo zaistiť takéto diela a iné predmety ochrany. Na základe takejto výnimky by malo byť možné zhotovovať rozmnoženiny s použitím vhodného nástroja, prostriedku či technológie zachovávania, v akomkoľvek formáte alebo na akomkoľvek nosiči, v požadovanom množstve, v ktoromkoľvek štádiu životnosti diela alebo iného predmetu ochrany a v rozsahu potrebnom na účely zachovávania. Úkony rozmnožovania zo strany inštitúcie správy kultúrneho dedičstva na iné účely než na zachovávanie diel a iných predmetov ochrany v ich stálych zbierkach by mali naďalej podliehať súhlasu od nositeľov práv, okrem prípadov, keď to povoľujú iné výnimky alebo obmedzenia stanovené v práve Únie.
- (28) Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva nevyhnutne nedisponujú technickými prostriedkami alebo odbornými znalosťami na to, aby samy vykonávali úkony potrebné na zachovanie svojich zbierok, najmä v digitálnom prostredí, a preto by mohli na tento účel využiť pomoc iných kultúrnych inštitúcií a iných tretích strán. Na základe výnimky pre účely zachovávania stanovenej v tejto smernici, by sa inštitúciám správy kultúrneho dedičstva malo umožniť, aby sa pri vyhotovovaní rozmnoženín spoliehali na tretie strany konajúce v ich mene a na ich zodpovednosť vrátane tých, ktoré majú sídlo v iných členských štátoch.

- (29) Na účely tejto smernice by sa diela a iné predmety ochrany mali považovať za diela a iné predmety ochrany v stálej zbierke inštitúcie správy kultúrneho dedičstva, ak táto inštitúcia vlastní alebo trvalo uchováva rozmnoženiny takýchto diel alebo iných predmetov ochrany, napríklad v dôsledku prevodu vlastníctva, licenčnej zmluvy, zákonných povinností odovzdať výtlačok alebo dohôd o trvalej úschove.
- (30) Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva by mali mať možnosť využívať jasný rámec pre digitalizáciu a šírenie diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sa na účely tejto smernice považujú za obchodne nedostupné, a to aj cezhranične. Osobitné vlastnosti zbierok obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany však spolu s množstvom diel a iných predmetov ochrany, ktoré sú súčasťou projektov hromadnej digitalizácie, spôsobujú, že získanie predchádzajúceho súhlasu od jednotlivých nositeľov práv môže byť veľmi náročné. Dôvodom môže byť napríklad vek diel alebo iných predmetov ochrany, ich obmedzená obchodná hodnota alebo skutočnosť, že nikdy neboli určené na obchodné využitie alebo nikdy neboli obchodne využívané. Preto je potrebné stanoviť opatrenia s cieľom uľahčiť určité spôsoby použitia obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sa trvalo nachádzajú v zbierkach inštitúcií správy kultúrneho dedičstva .

- (31) Všetky členské štáty by mali mať zavedené právne mechanizmy, ktoré umožnia, aby sa licencie, ktoré príslušné a dostatočne reprezentatívne organizácie kolektívnej správy udeľujú organizáciám správy kultúrneho dedičstva na určité spôsoby použitia obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, vzťahovali aj na práva nositeľov práv, ktorí v tomto ohľade nepoverili zastupujúcu organizáciu kolektívnej správy. Podľa tejto smernice by malo byť možné, aby sa takéto licencie vzťahovali na všetky členské štáty.
- (32) Ustanovenia o hromadných licenčných zmluvách obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany zavedených touto smernicou možno neposkytnú riešenie pre všetky prípady, v ktorých sa inštitúcie správy kultúrneho dedičstva stretávajú s ťažkosťami pri získavaní všetkých potrebných súhlasov od nositeľov práv na používanie takýchto obchodne nedostupných diel a iných predmetov ochrany. Mohlo by to byť napríklad v prípade, keď neexistuje prax kolektívnej správy práv pre určitý druh diela alebo iného predmetu ochrany, alebo keď príslušná organizácia kolektívnej správy nie je dostatočne reprezentatívna pre kategóriu nositeľov práv a dotknutých práv. V takýchto osobitých prípadoch by inštitúcie správy kultúrneho dedičstva mali mať možnosť sprístupňovať online obchodne nedostupné diela alebo iné predmety ochrany, ktoré sú trvalo v ich zbierkach, vo všetkých členských štátoch na základe zosúladenej výnimky alebo obmedzenia autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom. Je dôležité, aby sa spôsoby použitia na základe takejto výnimky alebo obmedzenia umožňovali až po splnení určitých podmienok, najmä pokiaľ ide o dostupnosť licenčných riešení. Chýbajúca dohoda o podmienkach licencie by sa nemala vykladať ako chýbajúca dostupnosť licenčných riešení.

- (33) Členské štáty by v rozsahu stanovenom touto smernicou mali mať voľnosť pri výbere konkrétneho druhu licenčného mechanizmu, napríklad rozšírených hromadných licenčných zmlúv alebo právnych predpokladov zastúpenia, ktorý zavedú, aby inštitúcie správy kultúrneho dedičstva mohli používať obchodne nedostupné diela alebo iné predmety ochrany, a to v súlade so svojimi právnymi tradíciami, zvyklosťami či okolnosťami. Členské štáty by takisto mali mať voľnosť pri určovaní požiadaviek na dostatočnú reprezentatívnosť organizácií kolektívnej správy, pokiaľ toto určenie vychádza z toho, že významný počet nositeľov práv k príslušnému druhu diel alebo iných predmetov ochrany udelil poverenie, ktoré umožňuje udelenie licencie na príslušný druh použitia. Členské štáty by mali mať možnosť stanoviť osobitné pravidlá uplatniteľné na prípady, keď príslušné diela alebo iné predmety ochrany zastupuje viac ako jedna organizácia kolektívnej správy, čo si vyžaduje napríklad spoločné licencie alebo dohodu medzi príslušnými organizáciami.
- (34) Pokiaľ ide o uvedené licenčné mechanizmy, dôležitý je dôsledný a dobre fungujúci systém kolektívnej správy. Takýto systém je ustanovený v smernici 2014/26/EÚ a tento systém zahŕňa najmä pravidlá dobrej správy, transparentnosti a vykazovania, ako aj pravidelné, dôkladné a presné rozdelenie a vyplácanie súm splatných jednotlivým nositeľom práv.

- (35) Mali by byť k dispozícii primerané záruky pre všetkých nositeľov práv, ktorí by mali mať možnosť vylúčiť uplatňovanie licenčných mechanizmov a výnimiek alebo obmedzení, zavedených touto smernicou, pre používanie obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, v súvislosti so všetkými svojimi dielami alebo inými predmetmi ochrany, v súvislosti so všetkými licenciami alebo všetkými spôsobmi použitia na základe výnimky alebo obmedzenia, v súvislosti s určitými dielami alebo inými predmetmi ochrany, alebo v súvislosti s konkrétnymi licenciami alebo spôsobmi použitia na základe výnimky alebo obmedzenia, a to kedykoľvek pred začiatkom alebo počas trvania licencie alebo pred začiatkom alebo počas používania na základe výnimky alebo obmedzenia. Podmienky upravujúce tieto licenčné mechanizmy by nemali ovplyvniť ich praktický význam pre inštitúcie správy kultúrneho dedičstva. Je dôležité, aby v prípade, že nositeľ práv vylúči z uplatňovania takýchto mechanizmov alebo takejto výnimky alebo obmedzenia jedno alebo viacero diel alebo iných predmetov ochrany, boli všetky prebiehajúce spôsoby použitia ukončené v primeranej lehote, a aby v prípade, že sa uskutočňujú na základe hromadnej licenčnej zmluvy, organizácia kolektívnej správy, po tom, ako je o tom informovaná, prestala vydávať licencie vzťahujúce sa na príslušné spôsoby použitia. Uvedené vylúčenie zo strany nositeľov práv by nemalo mať vplyv na ich nárok na odmenu za skutočné používanie diela alebo iného predmetu ochrany na základe licencie.
- (36) Touto smernicou nie je dotknutá možnosť členských štátov rozhodnúť, kto bude mať právnu zodpovednosť, pokiaľ ide o súlad udeľovania licencií na obchodne nedostupné diela alebo iné predmety ochrany a ich používania s podmienkami stanovenými v tejto smernici, a pokiaľ ide o dodržiavanie podmienok týchto licencií dotknutými zmluvnými stranami.

- (37) Vzhľadom na rôznorodosť diel a iných predmetov ochrany v zbierkach inštitúcií správy kultúrneho dedičstva je dôležité, aby boli k dispozícii licenčné mechanizmy a výnimky alebo obmedzenia stanovené v tejto smernici a aby sa mohli prakticky využívať pri rôznych druhoch diel a iných predmetov ochrany vrátane fotografií, softvéru, zvukových záznamov, audiovizuálnych diel a jedinečných umeleckých diel aj keď nikdy neboli obchodne dostupné. Medzi diela, ktoré nikdy neboli obchodne dostupné, môžu patriť plagáty, letáky, vojnové denníky alebo amatérske audiovizuálne diela, ale aj neuverejnené diela alebo iné predmety ochrany, bez toho, aby boli dotknuté iné uplatniteľné právne obmedzenia, ako sú vnútroštátne pravidlá o osobnostných právach. Ak je dielo alebo iný predmet ochrany dostupný v ktorejkoľvek z jeho rôznych verzií, ako sú následné vydania literárnych diel a alternatívne zostrihané verzie kinematografických diel, alebo v ktorejkoľvek z jeho rôznych podôb, ako sú digitálne a tlačené formáty toho istého diela, uvedené dielo alebo iný predmet ochrany by sa nemali považovať za obchodne nedostupné. Naopak, obchodná dostupnosť adaptácií vrátane iných jazykových verzií alebo audiovizuálnych adaptácií literárneho diela by nemala brániť tomu, aby bolo dielo alebo iný predmet ochrany v danom jazyku považované za obchodne nedostupné dielo. S cieľom zohľadniť osobitosti rôznych druhov diel a iných predmetov ochrany, pokiaľ ide o spôsoby uverejňovania a distribúcie a na uľahčenie použiteľnosti týchto mechanizmov, by mohlo byť potrebné zaviesť špecifické požiadavky a postupy praktického uplatňovania týchto licenčných mechanizmov, napríklad koľko času musí uplynúť od momentu, keď sa dielo alebo iný predmet ochrany prvý raz stalo obchodne dostupným. Je vhodné, aby sa pri zavedení takýchto požiadaviek a postupov členské štáty poradili s nositeľmi práv, inštitúciami správy kultúrneho dedičstva a organizáciami kolektívnej správy.

- (38) Pri určovaní toho, či sú diela alebo iné predmety ochrany obchodne nedostupné, by sa malo vyžadovať primerané úsilie na posúdenie ich dostupnosti verejnosti prostredníctvom obvyklých obchodných kanálov, so zreteľom na vlastnosti konkrétneho diela alebo iného predmetu ochrany alebo konkrétneho súboru diel alebo iných predmetov ochrany. Členské štáty by mali mať možnosť určiť prisúdenie právnej zodpovednosti za vynaloženie uvedeného primeraného úsilia. Nemalo by byť potrebné opakovane vynakladať primerané úsilie v priebehu času, v jeho rámci by sa však mali zohľadniť aj všetky ľahko dostupné dôkazy o plánovanej dostupnosti diel alebo iných predmetov ochrany prostredníctvom obvyklých obchodných kanálov. Posudzovanie jednotlivých diel by sa malo vyžadovať len vtedy, ak sa to považuje za primerané vzhľadom na dostupnosť relevantných informácií, pravdepodobnosť obchodnej dostupnosti a očakávané transakčné náklady. Overovanie dostupnosti diela alebo iného predmetu ochrany by sa zvyčajne malo vykonávať v členskom štáte, v ktorom sídli inštitúcia správy kultúrneho dedičstva, okrem prípadov, keď sa za primerané považuje cezhraničné overovanie, napríklad ak existujú ľahko dostupné informácie, že literárne dielo bolo prvýkrát uverejnené v danej jazykovej verzii v inom členskom štáte. V mnohých prípadoch by sa mohol určiť štatút obchodnej nedostupnosti súboru diel alebo iných predmetov ochrany prostredníctvom náležitého mechanizmu, napríklad výberu vzorky. Obmedzená dostupnosť diela alebo iného predmetu ochrany, napríklad jeho dostupnosť v antikvariátoch, alebo teoretická možnosť získať licenciu na dielo alebo iný predmet ochrany by sa nemala považovať za dostupnosť verejnosti prostredníctvom obvyklých obchodných kanálov.

- (39) Z dôvodov pravidiel medzinárodnej zvyklosti by sa licenčné mechanizmy a výnimka alebo obmedzenie stanovené v tejto smernici týkajúce sa digitalizácie a šírenia obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany nemali vzťahovať na súbory obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, ak existujú dôkazy, na základe ktorých možno predpokladať, že prevažne pozostávajú z diel alebo iných predmetov ochrany tretích krajín, okrem prípadov, keď príslušná organizácia kolektívnej správy dostatočne zastupuje danú tretiu krajinu, napríklad prostredníctvom dohody o zastúpení. Uvedené posúdenie by sa mohlo zakladať na dôkazoch, ktoré sú k dispozícii po vynaložení primeraného úsilia o určenie, či diela alebo iné predmety ochrany sú obchodne nedostupné, bez toho, aby bolo potrebné hľadať ďalšie dôkazy. Posudzovanie pôvodu jednotlivých obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany by sa malo vyžadovať len vtedy, ak je to potrebné aj na vynaloženie primeraného úsilia na určenie, či sú obchodne dostupné.

- (40) Inštitúcie správy kultúrneho dedičstva a organizácie kolektívnej správy, ktoré sú zmluvnými stranami, by mali mať možnosť dohodnúť sa na územnom rozsahu licencií vrátane možnosti pokryť všetky členské štáty, na licenčnom poplatku a na povolených spôsoboch použitia. Spôsoby použitia na základe takýchto licencií by nemali mať ziskové účely, a to ani vtedy, keď inštitúcia správy kultúrneho dedičstva distribuuje rozmnoženiny, napríklad v prípade propagačných materiálov o výstave. Keďže digitalizácia zbierok inštitúcií správy kultúrneho dedičstva zároveň môže predstavovať značné investície, žiadne licencie udelené na základe mechanizmov stanovených v tejto smernici by nemali brániť inštitúciám správy kultúrneho dedičstva v pokrývaní licenčných nákladov a nákladov na digitalizáciu a šírenie diel alebo iných predmetov ochrany, na ktoré sa licencia vzťahuje.

- (41) Primeraným spôsobom by sa mali uverejňovať informácie o prebiehajúcom a budúcom používaní obchodne nedostupných diel a iných predmetov ochrany inštitúciami správy kultúrneho dedičstva na základe tejto smernice a opatrenia pre všetkých nositeľov práv zavedené s cieľom vylúčiť ich diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania licencií alebo výnimky či obmedzenia, a to pred použitím a počas použitia na základe licencie alebo na základe výnimky alebo obmedzenia. Takéto uverejňovanie je obzvlášť dôležité v prípade cezhraničného použitia na vnútornom trhu. Preto je vhodné stanoviť vytvorenie jednotného verejne prístupného online portálu Únie s cieľom sprístupniť takéto informácie verejnosti v primeranom predstihu pred použitím. Takýto portál by mal nositeľom práv uľahčiť možnosť vylúčiť ich diela alebo iné predmety ochrany z uplatňovania licencií alebo výnimky alebo obmedzenia. Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012¹ sa Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo poveruje niektorými úlohami a činnosťami financovanými s využitím vlastných rozpočtových prostriedkov a zameranými na uľahčenie a podporu činnosti vnútroštátnych orgánov, súkromného sektora a inštitúcií Únie v boji proti porušovaniu práv duševného vlastníctva a pri predchádzaní takéhoto porušenia. Preto je vhodné prenechať tomuto úradu vytvorenie a správu portálu, kde budú tieto informácie dostupné.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 386/2012 z 19. apríla 2012 o poverení Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a dizajny) úlohami súvisiacimi s vymožitelnosťou práv duševného vlastníctva vrátane zhromažďovania zástupcov verejného a súkromného sektora ako Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva (Ú. v. EÚ L 129, 16.5.2012, s. 1).

Okrem sprístupnenia informácií prostredníctvom portálu by mohlo byť potrebné prijať v jednotlivých prípadoch ďalšie vhodné propagačné opatrenia s cieľom zvýšiť v tomto smere informovanosť dotknutých nositeľov práv, napríklad využívaním dodatočných komunikačných kanálov na oslovenie širšej verejnosti. Nevyhnutnosť, povaha a geografický rozsah dodatočných propagačných opatrení by mali závisieť od vlastností príslušných obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, podmienok licencií alebo druhu použitia na základe výnimky alebo obmedzenia a existujúcich postupov v členských štátoch. Propagačné opatrenia by mali byť účinné bez nutnosti individuálne informovať každého nositeľa práv.

- (42) Na zabezpečenie toho, aby licenčné mechanizmy vytvorené touto smernicou pre obchodne nedostupné diela alebo iné predmety ochrany boli relevantné a primerane fungovali, aby nositelia práv boli dostatočne chránení, aby sa licencie náležite propagovali a aby sa zabezpečila právna istota s ohľadom na reprezentatívnosť organizácií kolektívnej správy a kategorizáciu diel, by členské štáty mali presadzovať sektorovo špecifický dialóg so zainteresovanými stranami.

- (43) Opatreniami stanovenými v tejto smernici zameranými na uľahčenie hromadných licenčných zmlúv na práva na obchodne nedostupné diela alebo iné predmety ochrany, ktoré sa trvalo nachádzajú v zbierkach inštitúcií správy kultúrneho dedičstva, by nemalo byť dotknuté používanie takýchto diel alebo iných predmetov ochrany na základe výnimiek alebo obmedzení stanovených v práve Únie alebo na základe iných licencií s rozšíreným účinkom, ak sa takéto udeľovanie licencií nezakladá na štatúte obchodnej nedostupnosti príslušných diel alebo iných predmetov ochrany. Uvedenými opatreniami by nemali byť dotknuté ani vnútroštátne mechanizmy používania obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany založené na licenciách medzi organizáciami kolektívnej správy a inými používateľmi než inštitúciami správy kultúrneho dedičstva.
- (44) Mechanizmy rozšírených hromadných licenčných umožňujú organizácii kolektívnej správy, aby poskytovala licencie ako kolektívny licenčný orgán v mene nositeľov práv bez ohľadu na to, či tým danú organizáciu poverili. Systémy založené na mechanizmoch, ako napríklad rozšírené hromadné licenčné zmluvy, právne poverenia alebo právne predpoklady zastúpenia, patria vo viacerých členských štátoch k zaužívaným postupom a možno ich využiť v rôznych oblastiach. Fungujúci rámec autorských práv, ktorý vyhovuje všetkým stranám, si vyžaduje dostupnosť primeraných právnych mechanizmov na udeľovanie licencií na diela alebo iné predmety ochrany. Členské štáty by teda mali mať možnosť spoľahnúť sa na riešenia, ktoré umožňujú organizáciám kolektívnej správy ponúkať licencie vzťahujúce sa na potenciálne veľký počet diel alebo iných predmetov ochrany pre určité druhy použitia a rozdeliť príjmy získané z takýchto licencií medzi nositeľov práv v súlade so smernicou 2014/26/EÚ.

- (45) Vzhľadom na povahu niektorých použití a zvyčajne veľkého počtu dotknutých diel alebo iných predmetov ochrany sú neúnosne vysoké aj transakčné náklady na vysporiadanie individuálnych práv s každým príslušným nositeľom práv. V dôsledku toho je nepravdepodobné, aby sa bez účinných mechanizmov udeľovania hromadných licencií uskutočnili všetky transakcie v príslušných oblastiach, ktoré sú potrebné, aby sa umožnilo použitie takýchto diel alebo iných predmetov ochrany. Rozšírené hromadné licenčné zmluvy organizácií kolektívnej správy a podobné mechanizmy môžu umožniť uzatváranie zmlúv v uvedených oblastiach v prípadoch, keď hromadné licenčné zmluvy na základe súhlasu od nositeľov práv neposkytujú vyčerpávajúce riešenie na pokrytie všetkých diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sa majú použiť. Takéto mechanizmy dopĺňajú kolektívnu správu práv na základe individuálneho súhlasu od nositeľov práv, keďže v niektorých prípadoch zabezpečujú používateľom úplnú právnu istotu. Zároveň sú pre nositeľov práv príležitosťou, ako mať úžitok z legitímneho používania svojich diel.

- (46) Vzhľadom na to, že v digitálnom veku je čoraz dôležitejšie vedieť poskytovať flexibilné licenčné systémy a že takéto režimy sa využívajú čoraz častejšie, členské štáty by mali mať možnosť zabezpečovať licenčné mechanizmy, ktoré organizáciám kolektívnej správy umožňujú uzatvárať zmluvy na dobrovoľnej báze bez ohľadu na to, či tým danú organizáciu poverili všetci nositelia práv. Členské štáty by mali mať možnosť zachovať a zaviesť takéto mechanizmy v súlade so svojimi vnútroštátnymi zvyklosťami, postupmi alebo okolnosťami, s výhradou záruk stanovených v tejto smernici a pri plnom dodržiavaní práva Únie a medzinárodných záväzkov Únie. Takéto mechanizmy by mali mať účinok len na území dotknutého členského štátu, pokiaľ nie je v práve Únie stanovené inak. Členské štáty by mali mať flexibilitu pri výbere konkrétneho druhu mechanizmu, na základe ktorého by sa licencie na diela alebo iné predmety ochrany mohli rozšíriť na práva nositeľov práv, ktorí nepoverili organizáciu uzatvárajúcu zmluvu, za predpokladu, že takýto mechanizmus je v súlade s právom Únie vrátane predpisov o kolektívnej správe práv stanovených v smernici 2014/26/EÚ. Takýmito mechanizmami by sa predovšetkým malo zabezpečiť aj to, aby sa článok 7 smernice 2014/26/EÚ uplatňoval na nositeľov práv, ktorí nie sú členmi organizácie uzatvárajúcej zmluvu. K takýmto mechanizmom by mohli patriť rozšírené hromadné licenčné zmluvy, právne poverenia a právne predpoklady zastúpenia. Ustanovenia tejto smernice týkajúce sa hromadných licenčných zmlúv by nemali ovplyvniť existujúcu možnosť členských štátov uplatňovať povinnú kolektívnu správu práv alebo iné mechanizmy hromadných licenčných zmlúv s rozšíreným účinkom, napríklad mechanizmus uvedený v článku 3 smernice Rady 93/83/EHS¹.

¹ Smernica Rady 93/83/EHS z 27. septembra 1993 o koordinácii určitých pravidiel týkajúcich sa autorského práva a príbuzných práv pri satelitnom vysielaní a káblovej retransmisii (Ú. v. ES L 248, 6.10.1993, s. 15).

- (47) Je dôležité, aby sa mechanizmy rozšírených hromadných licenčných zmlúv uplatňovali len v jasne vymedzených oblastiach použitia, v ktorých získavanie súhlasov od nositeľov práv na individuálnom základe je zvyčajne zložité a nepraktické, a to do takej miery, že vzhľadom na povahu spôsobu použitia alebo druhov dotknutých diel alebo iných predmetov ochrany je nepravdepodobné, že sa požadovaná licenčná transakcia, konkrétne transakcia v súvislosti s udelením licencie, ktorá sa vzťahuje na všetkých dotknutých nositeľov práv, uskutoční. Takéto mechanizmy by mali byť založené na objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách, pokiaľ ide o zaobchádzanie s nositeľmi práv vrátane nositeľov práv, ktorí nie sú členmi organizácií kolektívnej správy. Najmä samotná skutočnosť, že dotknutí nositelia práv nie sú štátnymi príslušníkmi ani obyvateľmi členského štátu používateľa, ktorý žiada o licenciu, ani v danom členskom štáte nie sú usadení, by nemala byť sama osebe dôvodom na to, aby sa vysporiadanie práv považovalo za také zložité a nepraktické, že by to odôvodňovalo používanie takýchto mechanizmov. Rovnako dôležité je, aby používanie vychádzajúce z licenčnej zmluvy nemalo nepriaznivý vplyv na hospodársku hodnotu príslušných práv ani nepripravovalo nositeľov práv o významné obchodné výhody.

- (48) Členské štáty by mali zabezpečiť zavedenie primeraných záruk na ochranu oprávnených záujmov nositeľov práv, ktorí nedali poverenie organizácii ponúkajúcej licenciu, a uplatňovanie uvedených záruk nediskriminačným spôsobom. Konkrétne by takáto organizácia mala byť – v záujme odôvodnenia rozšíreného účinku mechanizmov – na základe poverení od nositeľov práv dostatočne reprezentatívna, pokiaľ ide o druhy diel alebo iných predmetov ochrany a práva, ktoré sú predmetom licencie. Členské štáty by mali pre tieto organizácie stanoviť požiadavky, aby boli považované za dostatočne reprezentatívne, a to so zreteľom na kategóriu práv, ktoré spravuje organizácia, schopnosť organizácie účinne spravovať práva, kreatívny sektor, v ktorom pôsobí, a na to, či organizácia pokrýva značný počet nositeľov práv v súvislosti s príslušným druhom diel alebo iných predmetov ochrany, ktorí dali poverenie umožňujúce udeliť licenciu na príslušný druh použitia, a to v súlade so smernicou 2014/26/EÚ. S cieľom poskytnúť právnu istotu a zabezpečiť dôveru v mechanizmy by členské štáty mali mať možnosť rozhodnúť, kto bude mať právnu zodpovednosť, pokiaľ ide o spôsoby použitia povolené v licenčnej zmluve. Všetkým nositeľom práv, ktorých diela sa na základe licencie využívajú, by sa malo zaručiť rovnaké zaobchádzanie, okrem iného najmä v súvislosti s prístupom k informáciám o udeľovaní licencií a o rozdelení odmien. Propagačné opatrenia by mali byť účinné počas celého obdobia trvania licencie a nemali by zahŕňať ukladanie neprimeraného administratívneho zaťaženia pre používateľov, organizácie kolektívnej správy alebo nositeľov práv, a bez nutnosti individuálne informovať každého nositeľa práv.

Na zabezpečenie toho, aby nositelia práv mohli ľahko znovu získať kontrolu nad svojimi dielami, a na zabránenie akémukoľvek používaniu ich diel, ktoré by mohlo poškodiť ich záujmy, je nevyhnutné, aby nositelia práv mali účinnú príležitosť vylúčiť uplatňovanie takýchto mechanizmov na svoje diela alebo iné predmety ochrany, pokiaľ ide o všetky spôsoby použitia a diela či iné predmety ochrany alebo o konkrétne spôsoby použitia a diela či iné predmety ochrany, a to aj pred uzatvorením licencie a počas trvania licencie. V takých prípadoch by sa akékoľvek prebiehajúce používanie malo v primeranej lehote ukončiť. Uvedené vylúčenie zo strany nositeľov práv by nemalo mať vplyv na ich nárok na odmenu za skutočné používanie diela alebo iného predmetu ochrany na základe licencie. Členské štáty by mali mať tiež možnosť rozhodnúť o vhodnosti dodatočných opatrení na ochranu nositeľov práv. Takéto dodatočné opatrenia by mohli zahŕňať napríklad podporu výmeny informácií medzi organizáciami kolektívnej správy a inými zainteresovanými stranami v rámci Únie s cieľom zvýšiť informovanosť o takýchto mechanizmoch a o možnosti pre nositeľov práv vylúčiť z týchto mechanizmov svoje diela alebo iné predmety ochrany.

- (49) Členské štáty by mali zabezpečiť, aby účel a rozsah pôsobnosti každej licencie udelennej na základe mechanizmov rozšírených hromadných licenčných zmlúv, ako aj možné spôsoby použitia boli vždy starostlivo a jasne vymedzené v právnych predpisoch alebo, ak je základným právnym predpisom všeobecné ustanovenie, v licenčných postupoch uplatňovaných na základe takýchto všeobecných ustanovení, alebo v udelených licenciách. Možnosť spravovať licenciu podľa takýchto mechanizmov by sa tiež mala obmedziť na organizácie kolektívnej správy, ktoré podliehajú vnútroštátnemu právu, ktorým sa vykonáva smernica 2014/26/EÚ.

- (50) Vzhľadom na rôzne tradície a skúsenosti v súvislosti s mechanizmami rozšírených hromadných udeľovaní licencií v členských štátoch a ich uplatniteľnosť na nositeľov práv bez ohľadu na ich štátnu príslušnosť alebo členský štát bydliska je dôležité zabezpečiť transparentnosť a dialóg na úrovni Únie o praktickom fungovaní takýchto mechanizmov, a to aj pokiaľ ide o účinnosť záruk pre nositeľov práv, použiteľnosť takýchto mechanizmov, ich účinok na nositeľov práv, ktorí nie sú členmi organizácie kolektívnej správy, alebo na nositeľov práv, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu alebo v ňom majú bydlisko, a vplyv na cezhraničné poskytovanie služieb vrátane možnej potreby stanoviť pravidlá s cieľom zabezpečiť cezhraničný účinok takýchto mechanizmov v rámci vnútorného trhu. V záujme zabezpečenia transparentnosti by Komisia mala pravidelne zverejňovať informácie o používaní takýchto mechanizmov podľa tejto smernice. Členské štáty, ktoré zaviedli takéto mechanizmy, by preto mali informovať Komisiu o príslušných vnútroštátnych ustanoveniach a ich uplatňovaní v praxi vrátane rozsahu pôsobnosti a druhov udeľovania licencií zavedených na základe všeobecných ustanovení, rozsahu udeľovania licencií a príslušných organizácií kolektívnej správy. O takýchto informáciách by sa malo diskutovať s členskými štátmi v rámci Kontaktného výboru zriadeného v článku 12 ods. 3 smernice 2001/29/ES. Komisia by mala uverejniť správu o používaní takýchto mechanizmov v Únii a ich vplyve na udeľovanie licencií a nositeľov práv, o šírení kultúrneho obsahu a cezhraničnom poskytovaní služieb v oblasti kolektívnej správy autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom, ako aj o vplyve na hospodársku súťaž.

- (51) Služby videa na požiadanie majú potenciál zohrávať rozhodujúcu úlohu pri šírení audiovizuálnych diel v celej Únii. Dostupnosť takýchto diel, najmä európskych diel, však zostáva v rámci služieb videa na požiadanie obmedzená. Môže byť zložité uzatvárať dohody o online využívaní takýchto diel vzhľadom na otázky týkajúce sa licencovania práv. Mohlo by ísť napríklad o prípady, keď nositeľ práv pre určité územie má nízku ekonomickú motiváciu využívať dielo online a neudelí licenciu alebo si vyhradzuje práva online, čo môže viesť k nedostupnosti audiovizuálnych diel v rámci služieb videa na požiadanie. Ďalšie problémy by mohli súvisieť s rozsahom využívania.

- (52) S cieľom zjednodušiť licencovanie práv na audiovizuálne diela pre služby videa na požiadanie by sa od členských štátov malo vyžadovať zabezpečiť rokovací mechanizmus umožňujúci stranám, ktoré chcú uzavrieť dohodu, využiť pomoc nestranného orgánu alebo jedného či viacerých mediátorov. Na tento účel by členské štáty mali mať možnosť vytvoriť nový orgán alebo využiť existujúci orgán, ktorý spĺňa podmienky stanovené v tejto smernici. Členské štáty by mali mať možnosť určiť jeden alebo viacero príslušných orgánov alebo mediátorov. Tento orgán alebo mediátori by sa mali s príslušnými stranami stretnúť a pomôcť pri rokovaní poskytutím odborných, nestranných a externých odporúčaní. Ak sa rokovanie týka strán z rôznych členských štátov a tieto strany sa rozhodnú využiť rokovací mechanizmus, mali by sa vopred dohodnúť na príslušnom členskom štáte. Tento orgán alebo mediátori by sa mohli stretnúť s danými stranami s cieľom uľahčiť začatie rokovaní alebo počas rokovaní s cieľom uľahčiť uzatvorenie dohody. Účasť na uvedenom rokovacom mechanizme a následné uzavretie dohôd by mali byť dobrovoľné a nemali by mať vplyv na zmluvnú slobodu strán. Členské štáty mali mať možnosť rozhodnúť o konkrétnom fungovaní takéhoto rokovacieho mechanizmu vrátane harmonogramu a trvania pomoci pri rokovaní, ako aj úhrady nákladov. Členské štáty by mali zabezpečiť, aby administratívne a finančné zaťaženie zostalo primerané s cieľom zaručiť efektívnosť rokovacieho mechanizmu. Členské štáty by mali podnecovať dialóg medzi zastupujúcimi organizáciami bez toho, aby to bola povinnosť členských štátov.

- (53) Uplynutie doby ochrany diela znamená, že dielo sa stáva voľným a končí sa trvanie práv, ktoré v súvislosti s daným dielom poskytuje autorské právo Únie. V oblasti výtvarného umenia prispieva obeh verných rozmnoženín voľných diel k prístupu ku kultúre a jej podpore a k prístupu ku kultúrnemu dedičstvu). V digitálnom prostredí je ochrana takýchto rozmnoženín prostredníctvom autorského práva alebo práv súvisiacich s autorským právom v rozpore s uplynutím platnosti ochrany diel poskytnutej podľa autorského práva. Rozdiely medzi vnútroštátnymi zákonmi o autorskom práve, ktoré upravujú ochranu takýchto rozmnoženín, navyše vyvolávajú právnu neistotu a ovplyvňujú cezhraničné šírenie voľných diel výtvarného umenia. Určité rozmnoženiny voľných diel výtvarného umenia by preto nemali byť chránené autorským právom ani právami súvisiacimi s autorským právom. To všetko by nemalo inštitúciám správy kultúrneho dedičstva brániť v predaji rozmnoženín, ako sú napríklad pohľadnice.

- (54) Sloboda a pluralita tlače je nevyhnutným prostriedkom zabezpečenia kvalitnej žurnalistiky a prístupu občanov k informáciám. Zásadným spôsobom prispieva k verejnej diskusii a riadnemu fungovaniu demokratickej spoločnosti. Široká dostupnosť tlačových publikácií online viedla k vzniku nových online služieb, ako sú agregátory správ alebo služby monitorovania médií, v prípade ktorých je opakované použitie tlačových publikácií dôležitou súčasťou ich obchodných modelov a zdrojom príjmov. Vydavatelia tlačových publikácií čelia problémom, pokiaľ ide o udeľovanie licencií na online používanie ich publikácií poskytovateľom uvedených druhov služieb, čo im komplikuje návratnosť investícií. V situácii, keď vydavatelia tlačových publikácií nie sú uznaní za nositeľov práv, je udeľovanie licencií a presadzovanie práv v oblasti tlačových publikácií, pokiaľ ide o online použitia poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti, v digitálnom prostredí často zložité a neefektívne.

- (55) Na zabezpečenie udržateľnosti vydavateľského sektora, v dôsledku čoho sa podporí dostupnosť spoľahlivých informácií, je potrebné uznávať a naďalej podporovať organizačnú a finančnú pomoc vydavateľov pri vytváraní tlačových publikácií. Na úrovni Únie je preto potrebné stanoviť zosúladenú právnu ochranu tlačových publikácií, pokiaľ ide o online použitia poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti, pričom súčasné pravidlá v oblasti autorského práva Únie, ktoré sa vzťahujú na súkromné alebo neobchodné spôsoby použitia tlačových publikácií jednotlivými používateľmi, a to aj ak takýto používatelia zdieľajú tlačové publikácie online, zostanú nedotknuté. Takáto ochrana by mala byť účinne zabezpečená zavedením práv súvisiacich s autorským právom do práva Únie, pokiaľ ide o rozmnožovanie a verejné sprístupňovanie tlačových publikácií vydavateľov, ktorí sú usadení v členskom štáte, v súvislosti s online použitiami zo strany poskytovateľov služieb informačnej spoločnosti v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535¹. Právna ochrana tlačových publikácií stanovená v tejto smernici by mala byť prospešná pre vydavateľov usadených v členskom štáte, ktorí majú svoje registrované sídlo, ústredie alebo hlavnú prevádzku v Únii.

Pojem vydavateľa tlačových publikácií by sa mal chápať tak, že sa vzťahuje na poskytovateľov služieb, ako sú vydavatelia spravodajstva alebo tlačové agentúry, keď vydávajú tlačové publikácie v zmysle tejto smernice.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015, s. 1).

- (56) Na účely tejto smernice je potrebné vymedziť pojem „tlačová publikácia“ tak, aby sa vzťahoval len na novinárske publikácie vydávané na akomkoľvek nosiči vrátane papiera v kontexte hospodárskej činnosti, ktorá predstavuje poskytovanie služieb podľa práva Únie. K tlačovým publikáciám, na ktoré by sa toto vymedzenie malo vzťahovať, patria napríklad denníky, týždenníky a mesačníky všeobecného alebo osobitného zamerania vrátane časopisov založených na predplatnom a spravodajské webové sídla. Tlačové publikácie obsahujú prevažne literárne diela, ale čoraz viac zahŕňajú aj iné druhy diel a iných predmetov ochrany, najmä fotografie a videá. Periodické publikácie vydané na vedecké alebo akademické účely, ako sú vedecké časopisy, by nemali požívať ochranu priznanú tlačovým publikáciám podľa tejto smernice. Uvedená ochrana by sa nemala vzťahovať ani na webové sídla, ako sú blogy, ktoré poskytujú informácie v rámci činnosti, ktorá sa nevykonáva z podnetu, v redakčnej zodpovednosti a pod kontrolou poskytovateľa služieb, ako je napríklad vydavateľ spravodajstva.

- (57) Práva udelené vydavateľom tlačových publikácií na základe tejto smernice by mali mať rovnaký rozsah pôsobnosti ako práva na rozmnožovanie a sprístupňovanie verejnosti stanovené v smernici 2001/29/ES, pokiaľ ide o online použitia poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti. Práva udelené vydavateľom tlačových publikácií by sa nemali vzťahovať na úkony nakladania s hypertextovými odkazmi. Nemali by sa vzťahovať ani na samotné skutočnosti uvedené v tlačových publikáciách. Na práva udelené vydavateľom tlačových publikácií podľa tejto smernice by sa takisto mali vzťahovať rovnaké ustanovenia o výnimkách a obmedzeniach, aké platia pre práva stanovené v smernici 2001/29/ES vrátane výnimky v prípade citácií napríklad na účely kritiky alebo recenzie stanovenej v článku 5 ods. 3 písm. d) uvedenej smernice.
- (58) Spôsoby použitia tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti môžu spočívať v použití celých publikácií alebo článkov, ale aj častí tlačových publikácií. Takéto použitia častí tlačových publikácií získali aj hospodársky význam. Zároveň, používanie jednotlivých slov alebo veľmi krátkych úryvkov z tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti nemusí oslabovať investície vydavateľov tlačových publikácií do tvorby obsahu. Preto je vhodné stanoviť, že používanie jednotlivých slov alebo veľmi krátkych úryvkov z tlačových publikácií by nemalo patriť do rozsahu pôsobnosti práv uvedených v tejto smernici. Vzhľadom na rozsiahlu agregáciu a používanie tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti je dôležité, aby sa vylúčenie veľmi krátkych úryvkov interpretovalo spôsobom, ktorý neovplyvní účinnosť práv stanovených v tejto smernici.

- (59) Ochranou priznanou vydavateľom tlačových publikácií podľa tejto smernice by nemali byť dotknuté práva autorov a iných nositeľov práv na diela a iné predmety ochrany, ktoré sú v nich zahrnuté, a to aj pokiaľ ide o rozsah, v akom môžu autori a iní nositelia práv využívať svoje diela alebo iné predmety ochrany nezávisle od tlačovej publikácie, v ktorej sú zahrnuté. Vydavatelia tlačových publikácií by preto nemali mať možnosť odvolávať sa na im priznanú ochranu podľa tejto smernice voči autorom a iným nositeľom práv alebo voči ďalším oprávneným používateľom tých istých diel alebo iných predmetov ochrany. Tým by nemali byť dotknuté zmluvné dohody uzavreté medzi vydavateľmi tlačových publikácií na jednej strane a autormi a inými nositeľmi práv na strane druhej. Autori, ktorých diela sú zahrnuté do tlačovej publikácie, by mali mať nárok na primeraný podiel z príjmov, ktoré vydavatelia tlače dostanú za použitia ich tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti. Tým by nemali byť dotknuté vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa vlastníctva alebo výkonu práv v súvislosti s pracovnými zmluvami za predpokladu, že takéto právne predpisy sú v súlade s právom Únie.

- (60) Vydavatelia vrátane vydavateľov tlačových publikácií, kníh alebo vedeckých publikácií a hudobných publikácií často pôsobia na základe prevodu autorských práv prostredníctvom zmluvných dohôd alebo zákonných ustanovení. V uvedenej súvislosti vydavatelia vynakladajú investície s cieľom využívania diel uvedených vo svojich publikáciách a v niektorých prípadoch im môžu byť odopreté príjmy, ak sa takéto diela používajú na základe výnimiek alebo obmedzení, ako napríklad pri rozmnožovaní pre súkromnú potrebu a rozmnožovaní prostredníctvom reprografického zariadenia vrátane príslušných existujúcich vnútroštátnych systémov reprografie v členských štátoch alebo v rámci verejných výpožičných systémov. Vo viacerých členských štátoch sa náhrada odmeny za používanie na základe takýchto výnimiek alebo obmedzení rozdeľuje medzi autorov a vydavateľov. S cieľom zohľadniť túto situáciu a zvýšiť právnu istotu pre všetky zúčastnené strany umožňuje táto smernica členským štátom, ktoré majú zavedené existujúce systémy na rozdeľovanie náhrady odmeny medzi autorov a vydavateľov, aby ich zachovali. To je obzvlášť dôležité pre členské štáty, ktoré mali takéto mechanizmy rozdeľovania náhrady odmeny pred 12. novembrom 2015, hoci v iných členských štátoch sa náhrada odmeny nerozdeľuje a prináleží výlučne autorom v súlade s vnútroštátnymi politikami v oblasti kultúry. Hoci by sa táto smernica mala uplatňovať nediskriminačným spôsobom na všetky členské štáty, mala by rešpektovať tradície v tejto oblasti a nezaväzovať členské štáty, ktoré v súčasnosti nemajú také systémy rozdeľovania náhrady odmeny, aby ich zaviedli. Nemala by mať vplyv na súčasné alebo budúce opatrenia v členských štátoch, pokiaľ ide o odmeňovanie v súvislosti s verejným vypožičiavaním.

Nedotknuté by mali zostať aj vnútroštátne opatrenia týkajúce sa správy práv a práv na odmenu za predpokladu, že sú v súlade s právom Únie. Všetky členské štáty by mali mať možnosť, ale nie povinnosť, stanoviť, že ak autori previedli svoje práva alebo udelili licenciu vydavateľovi alebo inak prispievajú svojimi dielami do publikácie a ak sú zavedené systémy na náhradu škôd, ktoré im boli spôsobené v dôsledku výnimky alebo obmedzenia, a to aj prostredníctvom organizácií kolektívnej správy, ktoré spoločne zastupujú autorov a vydavateľov, vydavatelia majú právo na podiel z takejto náhrady . Členské štáty by mali mať naďalej možnosť určiť, ako majú vydavatelia preukázať opodstatnenosť ich žiadosti o náhradu odmeny alebo odmenu, a stanoviť podmienky rozdelenia tejto náhrady alebo odmeny medzi autormi a vydavateľmi v súlade s ich vnútroštátnymi systémami.

- (61) V uplynulých rokoch sa zvyšuje zložitosť fungovania trhu s online obsahom. Online služby zdieľania obsahu poskytujúce prístup k veľkému množstvu obsahu chráneného autorským právom, ktorý nahrali ich používatelia, sa stali hlavným zdrojom prístupu k online obsahu. Online služby sú prostriedkom na poskytnutie širšieho prístupu ku kultúrnym a kreatívnym dielam a ponúkajú kultúrnemu a kreatívnemu priemyslu výborné príležitosti na rozvoj nových obchodných modelov. No hoci umožňujú rôznorodosť a jednoduchý prístup k obsahu, prinášajú aj výzvy, ak je obsah chránený autorským právom nahratý bez predchádzajúceho súhlasu od nositeľov práv. Právna neistota panuje v súvislosti s tým, či poskytovatelia takýchto služieb vykonávajú úkony týkajúce sa autorského práva a musia získať od nositeľov práv súhlas na obsah nahratý ich používateľmi, ktorí nemajú príslušné práva na nahraný obsah, a to bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie výnimiek a obmedzení stanovených v práve Únie. Uvedená neistota má vplyv na možnosť nositeľov práv určiť, či a za akých podmienok sa používajú ich diela a iné predmety ochrany, ako aj na ich možnosti získať za takéto použitia náležitú odmenu. Preto je dôležité podporovať rozvoj trhu s licenciami medzi nositeľmi práv a poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu. Uvedené licenčné zmluvy by mali byť spravodlivé a mali by zachovať primeranú rovnováhu medzi oboma stranami. Nositelia práv by za použitie svojich diel alebo iných predmetov ochrany mali získať náležitú odmenu. Keďže však uvedené ustanovenia by nemali mať vplyv na zmluvnú slobodu, nositelia práv by nemali byť povinní udeľovať súhlas ani uzatvárať licenčné zmluvy.

- (62) Niektoré služby informačnej spoločnosti sú určené v rámci ich bežného používania na umožnenie prístupu verejnosti k obsahu chránenému autorským právom alebo iným predmetom ochrany, ktoré nahrali ich používatelia. Vymedzenie poskytovateľa online služieb zdieľania obsahu v tejto smernici by sa malo zamerať len na online služby, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu na trhu s online obsahom, a to prostredníctvom súťaženia s inými online obsahovými službami, ako sú online služby audio a video streamingu, pre rovnaké cieľové skupiny. Služby, na ktoré sa vzťahuje táto smernica, sú služby, ktorých hlavným účelom alebo jedným z hlavných účelov je uchovávať a umožniť používateľom nahrávať a spoločne používať veľké množstvo obsahu chráneného autorským právom za účelom dosiahnutia zisku, buď priamo, alebo nepriamo, prostredníctvom jeho usporiadania a propagácie s cieľom prilákať širšie publikum, a to aj jeho kategorizáciou a využívaním cieľenej propagácie v rámci obsahu. Takéto služby by nemali zahŕňať služby, ktoré majú iný hlavný účel než umožniť používateľom nahrávať a spoločne používať veľké množstvo obsahu chráneného autorským právom za účelom dosiahnutia zisku z uvedenej činnosti. Patria medzi ne napríklad elektronické komunikačné služby v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972¹, ako aj poskytovatelia cloudových služieb medzi podnikmi a cloudových služieb, ktoré umožňujú používateľom nahrávať obsah na súkromné účely, ako sú napríklad kybernetické úložiská alebo elektronické trhoviská, ktorých hlavnou činnosťou je online maloobchodný predaj, a ktoré neposkytujú prístup k obsahu chránenému autorskými právami.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1972 z 11. decembra 2018, ktorou sa stanovuje európsky kódex elektronických komunikácií (Ú. v. EÚ L 321, 17.12.2018, s. 36).

Z vymedzenia poskytovateľa online služieb zdieľania obsahu by mali byť vylúčení aj poskytovatelia služieb, ako sú platformy na vývoj a spoločné využívanie softvéru s otvoreným zdrojovým kódom, neziskové vedecké alebo vzdelávacie úložiská, ako aj neziskové online encyklopédie. V záujme zaistenia vysokej úrovne ochrany autorských práv by sa mechanizmus oslobodenia od zodpovednosti stanovený v tejto smernici nemal uplatňovať na poskytovateľov služieb, ktorých hlavným účelom je vykonávať alebo uľahčovať porušovanie autorských práv.

- (63) Posúdenie toho, či poskytovateľ online služby zdieľania obsahu uchováva a poskytuje prístup k veľkému množstvu obsahu chráneného autorským právom, by sa malo vykonávať individuálne a malo by zohľadniť kombináciu prvkov, ako je cieľová skupina služby a počet súborov obsahu chráneného autorským právom, ktoré nahrali používatelia služby.

- (64) Je vhodné objasniť v tejto smernici, že poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu vykonávajú úkon verejného prenosu alebo sprístupnenia verejnosti, keď poskytujú verejnosti prístup k dielam chráneným autorským právom alebo iným predmetom ochrany, ktoré nahrali ich používatelia. Poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu by preto mali získať súhlas od príslušných nositeľov práv, a to aj prostredníctvom licenčnej zmluvy. To nemá vplyv na koncepciu verejného prenosu alebo sprístupnenia verejnosti v iných oblastiach práva Únie ani na možné uplatňovanie článku 3 ods. 1 a 2 smernice 2001/29/ES na iných poskytovateľov služieb, ktorí používajú obsah chránený autorským právom.
- (65) Keď sú poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu zodpovední za úkony verejného prenosu alebo sprístupnenia verejnosti za podmienok stanovených v tejto smernici, článok 14 ods. 1 smernice 2000/31/ES by sa nemal uplatňovať na zodpovednosť vyplývajúcu z ustanovenia tejto smernice o použití chráneného obsahu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu. Tým by nemalo byť dotknuté uplatňovanie článku 14 ods. 1 smernice 2000/31/ES na takýchto poskytovateľov služieb na účely, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

- (66) Vzhľadom na skutočnosť, že poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu poskytujú prístup k obsahu, ktorý nenahrali oni, ale ich používatelia, je vhodné stanoviť na účely tejto smernice osobitný mechanizmus zodpovednosti pre prípady, v ktorých nebol udelený súhlas. Tým by nemali byť dotknuté prostriedky nápravy podľa vnútroštátneho práva v prípadoch, ktoré sa netýkajú zodpovednosti za porušovanie autorských práv, a možnosť vnútroštátnych súdov alebo správnych orgánov vydávať súdne príkazy ukladajúce povinnosť zdržať sa určitého konania v súlade s právom Únie. Predovšetkým by osobitný režim uplatniteľný na nových poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu s ročným obratom nižším ako 10 miliónov EUR, v prípade ktorých priemerný mesačný počet jednotlivých návštevníkov v Únii nepresahuje 5 miliónov, nemal mať vplyv na dostupnosť prostriedkov nápravy podľa práva Únie a vnútroštátneho práva. Ak poskytovateľom služieb nebol udelený súhlas, mali by v súlade s vysokými sektorovými normami odbornej starostlivosti vynaložiť najlepšiu snahu o to, aby v rámci svojich služieb zamedzili dostupnosti nepovolených diel a iných predmetov ochrany, ktoré určia príslušní nositelia práv. Na tento účel by nositelia práv mali poskytovateľom služieb poskytnúť relevantné a potrebné informácie s prihliadnutím okrem iného na veľkosť nositeľov práv a druh ich diel a iných predmetov ochrany. Opatrenia prijaté poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu v spolupráci s nositeľmi práv by nemali viesť k tomu, že nebude dostupný obsah neporušujúci práva vrátane diel alebo iných predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahuje licenčná zmluva alebo výnimka alebo obmedzenie autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom. Opatrenia prijaté takýmito poskytovateľmi služieb by preto mali zabezpečiť, aby používatelia, ktorí využívajú online služby zdieľania obsahu na legálne nahrávanie informácií a prístup k informáciám o takýchto službách, neboli dotknutí.

Navyše, povinnosti stanovené v tejto smernici by nemali viesť k tomu, že členské štáty zavedú všeobecnú povinnosť monitorovania. Pri posudzovaní toho, či poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu vynaložil najlepšiu snahu v súlade s vysokými sektorovými normami odbornej starostlivosti, by sa malo zohľadniť, či poskytovateľ služieb podnikol všetky kroky, ktoré by vykonal starostlivý prevádzkovateľ, aby zabránil dostupnosti nepovolených diel alebo iných predmetov ochrany na svojom webovom sídle, s ohľadom na najlepšie sektorové postupy a účinnosť prijatých opatrení vzhľadom na všetky relevantné faktory a vývoj, ako aj zásadu proporcionality. Na účely uvedeného posúdenia by sa malo zväziť viacero prvkov, ako napríklad veľkosť služby a vyvíjajúci sa stav, pokiaľ ide o existujúce prostriedky vrátane potencionálneho budúceho vývoja, aby sa zabránilo dostupnosti rôznych typov obsahu a nákladov plynúcich z takýchto prostriedkov pre tieto služby. V závislosti od typu obsahu by mohli byť vhodné a primerané rôzne prostriedky na zabránenie dostupnosti nepovoleného obsahu chráneného autorským právom, a preto nemôže byť vylúčené, že v niektorých prípadoch možno zabrániť nepovolenému obsahu len po oznámení nositeľov práv. Všetky kroky, ktoré prijímajú poskytovatelia služieb, by mali byť účinné, pokiaľ ide o sledované ciele, nemali by však ísť nad rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa zabrániť dostupnosti nepovolených diel a iných predmetov ochrany a ukončiť ich dostupnosť.

Ak sa nepovolené diela a iné predmety ochrany stanú napriek najlepšej snahe vynaloženému v spolupráci s nositeľmi práv v súlade s požiadavkami tejto smernice dostupnými, poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu by mali byť zodpovední vo vzťahu ku konkrétnym dielam a iným predmetom ochrany, v prípade ktorých dostali relevantné a potrebné informácie od nositeľov práv, pokiaľ uvedení poskytovatelia nepreukážu, že vyvinuli najlepšiu snahu v súlade s vysokými sektorovými normami odbornej starostlivosti.

Navyše, ak sa konkrétne nepovolené diela alebo iné predmety ochrany stali dostupnými v rámci online služieb zdieľania obsahu, poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu by mali bez ohľadu na to, či vynaložili najlepšiu snahu a či nositelia práv vopred poskytnú relevantné a potrebné informácie, niesť zodpovednosť za nepovolené úkony verejného prenosu diel alebo iných predmetov ochrany, keď po prijatí dostatočne odôvodneného oznámenia nekonajú rýchlo, aby znemožnili prístup k svojim webovým sídlam, alebo zo svojich webových sídiel odstránili oznámené diela alebo iné predmety ochrany. Okrem toho by takýto poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu mali byť zodpovední aj v prípade, že nepreukážu, že vynaložili najlepšiu snahu na to, aby zabránili budúcemu nahrávaniu konkrétnych nepovolených diel, a to na základe relevantných a potrebných informácií poskytnutých na tento účel nositeľmi práv.

Ak nositelia práv neposkytnú poskytovateľom online služieb zdieľania obsahu relevantné a potrebné informácie o svojich konkrétnych dielach alebo iných predmetoch ochrany, alebo ak im neoznámia, že je potrebné ku konkrétnym nepovoleným dielam či iným predmetom ochrany znemožniť prístup alebo ich odstráni, a v dôsledku toho uvedení poskytovatelia služieb nemôžu vyvinúť najlepšiu snahu, aby v rámci svojich služieb zabránili dostupnosti nepovolenému obsahu v rámci ich služby v súlade s vysokými sektorovými normami odbornej starostlivosti, takíto poskytovatelia služieb by nemali byť zodpovední za nepovolené úkony verejného prenosu takýchto neidentifikovaných diel alebo iných predmetov ochrany ani za ich sprístupnenie verejnosti.

- (67) Podobné tomu, čo sa stanovuje v článku 16 ods. 2 smernice 2014/26/EÚ, táto smernica stanovuje pravidlá, pokiaľ ide o nové online služby. Pravidlá stanovené v tejto smernici majú zohľadniť špecifický prípad startupov, ktoré používajú obsah nahratý používateľmi na vytváranie nových obchodných modelov. Konkrétny režim, ktorý sa vzťahuje na nových poskytovateľov služieb s malým obratom a cieľovou skupinou, by mal prinášať výhody skutočne novým podnikom, a preto by sa mal prestať uplatňovať tri roky po tom, ako sa ich služby v Únii stanú prvýkrát dostupnými online. Uvedený režim by sa nemal zneužívať opatreniami, ktorých cieľom je predĺžiť výhody po uplynutí prvých troch rokov. Predovšetkým by sa nemal uplatňovať na novovytvorené služby alebo na služby poskytované pod novým názvom, ktoré však vykonávajú činnosť už existujúceho poskytovateľa online služieb zdieľania obsahu, ktorý by nemohol alebo už nemôže využívať výhody uvedeného režimu.

- (68) Poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu by mali byť vo vzťahu k nositeľom práv transparentní, pokiaľ ide o opatrenia prijaté v rámci spolupráce. Keďže poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu môžu prijímať rôzne opatrenia, mali by nositeľom práv na žiadosť nositeľov práv poskytnúť primerané informácie o type prijatých opatrení a o spôsobe ich vykonávania. Tieto informácie by mali byť dostatočne konkrétne, aby nositeľom práv poskytli potrebnú transparentnosť, a to bez toho, aby boli dotknuté obchodné tajomstvá poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu. Od poskytovateľov služieb by sa však nemalo vyžadovať, aby nositeľom práv poskytovali podrobné a individualizované informácie o každom identifikovanom diele a inom predmete ochrany. Tým by nemali byť – v prípade uzavretia dohôd medzi poskytovateľmi služieb a nositeľmi práv – dotknuté zmluvné dojednania, ktoré by mohli obsahovať konkrétnejšie ustanovenia o informáciách, ktoré sa majú poskytovať.

- (69) Ak poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu získajú súhlasy, a to aj prostredníctvom licenčných zmlúv, na to, aby v rámci svojej služby používali obsah nahratý používateľmi služby, uvedené súhlasy by sa mali vzťahovať aj na úkony súvisiace s autorským právom, pokiaľ ide o obsah nahratý používateľmi v rámci súhlasu udeleného poskytovateľom služieb, ale len v prípadoch, keď uvedení používatelia konajú na neobchodné účely, ako je zdieľanie ich obsahu bez toho, aby ich zámerom bolo dosiahnutie zisku, alebo ak príjem vytvorený ich nahratým obsahom nie je významný vo vzťahu k úkonom používateľov súvisiacim s autorským právom, na ktoré sa vzťahuje také súhlasy. Ak nositelia práv výslovne povolili používateľom nahrávať a sprístupňovať diela alebo iné predmety ochrany prostredníctvom online služby zdieľania obsahu, úkon verejného prenosu zo strany poskytovateľa služby je povolený v rámci súhlasu udeleného nositeľmi práv. Nemala by však existovať domnienka v prospech poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu, že ich používatelia vysporiadali všetky príslušné práva.

- (70) Opatrenia prijaté poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu v spolupráci s nositeľmi práv by nemali mať vplyv na uplatňovanie výnimiek alebo obmedzení autorského práva, najmä tých, ktoré zaručujú slobodu prejavu používateľov. Používatelia by mali mať možnosť nahrávať a sprístupňovať obsah vytvorený používateľmi na konkrétne účely citácie, kritiky, recenzie, karikatúry, paródie alebo pastiša. To je obzvlášť dôležité na účely dosiahnutia rovnováhy medzi základnými právami stanovenými v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), najmä slobodou prejavu a slobodou umenia a právom vlastniť majetok vrátane duševného vlastníctva. Uvedené výnimky a obmedzenia by preto mali byť povinné, aby sa zaistila jednotná ochrana používateľov v celej Únii. Je dôležité zabezpečiť, aby poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu mali účinný mechanizmus vybavovania sťažností a zaistenia nápravy na podporu použitia na takéto konkrétne účely.

Poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu by mali zaviesť aj účinné a rýchle mechanizmy vybavovania sťažností a zaistenia nápravy, ktoré používateľom umožnia podať sťažnosť na opatrenia prijaté v súvislosti s obsahom, ktorý nahrali, najmä ak by mohli využiť výnimku alebo obmedzenie autorského práva v súvislosti s nahratým obsahom, ku ktorému je znemožnený prístup alebo ktorý bol odstránený. Každá sťažnosť podaná v rámci týchto mechanizmov by sa mala spracovať bez zbytočného odkladu a mala by podliehať ľudskému preskúmaniu. Keď nositelia práv požiadajú poskytovateľov služieb, aby prijali opatrenia proti obsahu nahratému používateľmi, ako je znemožnenie prístupu k nahratému obsahu alebo jeho odstránenie, mali by takíto nositelia svoje žiadosti riadne odôvodniť. Okrem toho by spolupráca nemala viesť k identifikácii jednotlivých používateľov ani k spracúvaniu osobných údajov v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES¹ a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679². Členské štáty by tiež mali zabezpečiť, aby používatelia mali prístup k mimosúdnyim mechanizmom nápravy na urovnávanie sporov. Takéto mechanizmy by mali umožňovať nestranné riešenie sporov. Používatelia by takisto mali mať prístup k súdu alebo inému príslušnému súdному orgánu na uplatnenie výnimky alebo obmedzenia autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/58/ES z 12. júla 2002 týkajúca sa spracúvania osobných údajov a ochrany súkromia v sektore elektronických komunikácií (smernica o súkromí a elektronických komunikáciách) (Ú. v. ES L 201, 31.7.2002, s. 37).

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (71) Čo najskôr po dátume nadobudnutia účinnosti tejto smernice by Komisia v spolupráci s členskými štátmi mala zorganizovať dialógy medzi zainteresovanými stranami s cieľom zabezpečiť jednotné uplatňovanie povinnosti spolupráce medzi poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu a nositeľmi práv a zaviesť najlepšie postupy, pokiaľ ide o príslušné sektorové normy odbornej starostlivosti. Na uvedený účel by Komisia mala viesť konzultácie s príslušnými zainteresovanými stranami vrátane organizácií používateľov a poskytovateľov technológií a mala by zohľadniť vývoj na trhu. Organizácie používateľov by tiež mali mať prístup k informáciám o opatreniach, ktoré vykonávajú poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu na účely spravovania obsahu online.
- (72) Autori a výkonní umelci sú zvyčajne v slabšom zmluvnom postavení pri udeľovaní licencií alebo prevode svojich práv, a to aj prostredníctvom svojich vlastných spoločností, na účely využívania za odmenu a uvedené fyzické osoby potrebujú ochranu stanovenú v tejto smernici, aby mohli v plnej miere využívať práva harmonizované podľa práva Únie. Uvedená potreba ochrany nevzniká, keď zmluvná protistrana koná ako koncový používateľ a nevyužíva samotné dielo ani umelecký výkon, čo by napríklad mohlo platiť v prípade niektorých pracovných zmlúv.

- (73) Odmena autorov a výkonných umelcov by mala byť náležitá a primeraná vzhľadom na skutočnú alebo potenciálnu hospodársku hodnotu práv vychádzajúcich z licenčnej zmluvy alebo prevedených práv, pričom by sa mal zohľadniť prínos autora alebo výkonného umelca k celkovému dielu alebo inému predmetu ochrany a všetky ostatné okolnosti prípadu, ako sú napríklad trhové postupy alebo skutočné využívanie diela. Jednorazová paušálna platba môže takisto predstavovať primeranú odmenu, nemala by však byť pravidlom. Členské štáty by mali mať možnosť vymedziť konkrétne prípady uplatňovania jednorazových paušálnych platieb s ohľadom na osobitosti každého sektora. Členské štáty by mali mať možnosť uplatňovať zásadu náležitej a primeranej odmeny prostredníctvom rôznych existujúcich alebo novozavedených mechanizmov, ktoré by mohli zahŕňať kolektívne vyjednávanie a iné mechanizmy, za predpokladu, že takéto mechanizmy sú v súlade s uplatniteľným právom Únie.
- (74) Autori a výkonní umelci potrebujú informácie na posúdenie hospodárskej hodnoty svojich práv, ktoré sú zosúladené na základe práva Únie. To platí najmä v prípade, že fyzické osoby udeľujú licenciu alebo prevádzajú práva na účely využívania za odmenu. Táto potreba nevzniká, keď sa využívanie skončilo, alebo keď autor či výkonný umelec udelil licenciu širokej verejnosti bez nároku na odmenu.

- (75) Keďže autori a výkonní umelci sú zvyčajne v slabšom zmluvnom postavení pri udeľovaní licencií alebo prevode svojich práv, potrebujú informácie na posúdenie pretrvávajúcej hospodárskej hodnoty svojich práv v porovnaní s odmenou za licenciou alebo prevod, často však musia čeliť nedostatočnej transparentnosti. Preto je poskytnutie príslušných a presných informácií zo strany ich zmluvných protistrán alebo ich právnych nástupcov dôležité z hľadiska transparentnosti a vyváženosti systému, ktorý sa vzťahuje na odmeňovanie autorov a výkonných umelcov. Uvedené informácie by mali byť aktuálne na umožnenie prístupu k najnovším údajom, relevantné pre využívanie diela alebo umeleckého výkonu a komplexné spôsobom, ktorý pokrýva všetky zdroje príjmov súvisiace s daným prípadom vrátane prípadných príjmov z reklamy. Kým pokračuje využívanie, zmluvné protistrany autorov a výkonných umelcov by mali poskytovať informácie, ktoré majú k dispozícii, o všetkých spôsoboch využívania a všetkých relevantných príjmoch na celom svete s pravidelnosťou, ktorá je vhodná v príslušnom sektore, ale najmenej raz ročne. Informácie by sa mali poskytovať spôsobom, ktorý je pre autora alebo výkonného umelca zrozumiteľný, a mali by umožniť účinné posúdenie hospodárskej hodnoty daných práv. Povinnosť transparentnosti by sa však mala uplatňovať len vtedy, ak ide o autorské práva. Spracúvanie osobných údajov, ako sú kontaktné údaje a informácie o odmeňovaní, ktoré sú potrebné na informovanie autorov a výkonných umelcov v súvislosti s využívaním ich diel a umeleckých výkonov by sa malo vykonávať v súlade s článkom 6 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) 2016/679.

- (76) S cieľom zabezpečiť riadne poskytovanie informácií autorom a výkonným umelcom o využívaní aj v prípadoch, keď boli práva sublicencované iným stranám, ktoré tieto práva využívajú, oprávňuje táto smernica autorov a výkonných umelcov požiadať o ďalšie relevantné informácie o využívaní práv v prípadoch, keď prvá zmluvná strana poskytne informácie, ktoré má k dispozícii, ale uvedené informácie nepostačujú na posúdenie hospodárskej hodnoty ich práv. Táto požiadavka by sa mala predložiť buď priamo držiteľom sublicencií, alebo prostredníctvom zmluvných protistrán autorov a výkonných umelcov. Autori a výkonní umelci a ich zmluvné protistrany by mali mať možnosť dohodnúť sa na zachovaní dôvernosti vymieňaných informácií, ale autori a výkonní umelci by vždy mali mať možnosť využívať vymieňané informácie na účely uplatňovania svojich práv podľa tejto smernice. Členské štáty by mali mať možnosť zabezpečiť v súlade s právom Únie ďalšie opatrenia na zaistenie transparentnosti pre autorov a výkonných umelcov.

- (77) Pri zavádzaní povinnosti transparentnosti stanovenej v tejto smernici by členské štáty mali prihliadať na osobitosti rôznych sektorov obsahu, ako napríklad hudobného sektora, audiovizuálneho sektora a vydavateľského sektora, a všetky príslušné zainteresované strany by mali byť zapojené do určovania sektorovo špecifických povinností. V prípade potreby by sa mal vziať do úvahy aj význam prínosu autorov a výkonných umelcov k celkovému dielu alebo umeleckému výkonu. Ako jedna z možností na dosiahnutie dohody medzi príslušnými zainteresovanými stranami, pokiaľ ide o transparentnosť, by sa malo zvážiť kolektívne vyjednávanie. Takéto dohody by mali autorom a výkonným umelcom zabezpečiť rovnakú úroveň transparentnosti alebo vyššiu úroveň transparentnosti ako minimálne požiadavky stanovené v tejto smernici. S cieľom umožniť prispôsobenie existujúcich postupov vykazovania povinností týkajúcim sa transparentnosti by sa malo stanoviť prechodné obdobie. Nemalo by byť potrebné uplatňovať povinnosť transparentnosti v súvislosti s dohodami uzatvorenými medzi nositeľmi práv a organizáciami kolektívnej správy, nezávislými subjektmi správy alebo inými subjektmi, na ktoré sa vzťahujú vnútroštátne pravidlá, ktorými sa vykonáva smernica 2014/26/EÚ, keďže dané organizácie alebo subjekty už podliehajú povinnostiam transparentnosti podľa článku 18 smernice 2014/26/EÚ. Článok 18 smernice 2014/26/EÚ sa vzťahuje na organizácie, ktoré spravujú autorské právo alebo práva súvisiace s autorským právom v mene viac ako jedného nositeľa práv v záujme spoločného prospechu týchto nositeľov práv. Individuálne vyjednané dohody uzatvorené medzi nositeľmi práv a ich zmluvnými protistranami, ktoré konajú vo vlastnom záujme, by však mali podliehať povinnosti transparentnosti stanovenej v tejto smernici.

- (78) Niektoré zmluvy o využívaní práv, ktoré sú zosúladené na úrovni Únie, majú dlhé trvanie, a teda ponúkajú málo možností pre autorov a výkonných umelcov na opätovné prerokovanie s ich zmluvnými protistranami alebo ich právnymi nástupcami v prípade, keď sa hospodárska hodnota práv ukáže ako výrazne vyššia, než sa pôvodne odhadovalo. Preto by bez toho, aby bolo dotknuté právo týkajúce sa zmlúv v členských štátoch, mal byť zabezpečený mechanizmus úpravy odmeňovania v prípadoch, keď sa pôvodne dohodnutá odmena na základe licencie alebo prevodu práv stane jednoznačne neúmerne nízkou v porovnaní s príslušnými príjmami vyplývajúcimi z následného využívania diela alebo záznamu umeleckého výkonu zmluvnou protistranou autora alebo výkonného umelca. Všetky príjmy relevantné pre daný prípad vrátane prípadných príjmov z reklamy by sa mali zohľadniť pri posúdení toho, či je odmena neúmerne nízka. Pri posúdení situácie by sa malo prihliadať na osobitné okolnosti každého prípadu vrátane prínosu autora alebo výkonného umelca, ako aj na osobitosti a postupy odmeňovania v rozličných sektoroch obsahu a na to, či je zmluva založená na kolektívnej zmluve. Zástupcovia autorov a výkonných umelcov riadne poverení podľa vnútroštátneho práva v súlade s právom Únie by mali mať možnosť poskytnúť pomoc jednému alebo viacerým autorom alebo výkonným umelcom v súvislosti so žiadosťami o úpravu zmlúv, pričom by sa mali v prípade potreby zohľadniť aj záujmy ostatných autorov alebo výkonných umelcov.

Títo zástupcovia by mali chrániť totožnosť zastupovaných autorov a výkonných umelcov tak dlho, ako je to možné. Ak sa strany nedohodnú na úprave odmeňovania, autor alebo výkonný umelec by mal mať právo podať návrh na začatie konania pred súdom alebo iným príslušným orgánom. Takýto mechanizmus by sa nemal uplatňovať na zmluvy uzavreté subjektmi vymedzenými v článku 3 písm. a) a b) smernice 2014/26/EÚ alebo inými subjektmi, na ktoré sa vzťahujú vnútroštátne predpisy, ktorými sa vykonáva smernica 2014/26/EÚ.

- (79) Autori a výkonní umelci sa často zdráhajú uplatňovať si svoje práva voči svojim zmluvným partnerom pred súdom alebo tribunálom. Členské štáty by preto mali zabezpečiť postup alternatívneho riešenia sporov, ktorý rieši nároky autorov a výkonných umelcov alebo ich zástupcov v ich mene súvisiace s povinnosťou transparentnosti a mechanizmom úpravy zmlúv. Na uvedený účel by členské štáty mali mať možnosť buď vytvoriť nový orgán alebo mechanizmus, alebo využiť existujúci orgán alebo mechanizmus, ktorý spĺňa podmienky stanovené v tejto smernici, bez ohľadu na to, či sú uvedené orgány alebo mechanizmy riadené sektorom alebo sú verejné, a to aj keď sú súčasťou vnútroštátneho súdneho systému. Členské štáty by mali mať možnosť rozhodovať o tom, ako rozdeliť náklady na postup riešenia sporov. Takýmto postupom alternatívneho riešenia sporov by nemalo byť dotknuté právo strán presadzovať a brániť svoje práva podaním žaloby na súd.

- (80) Keď autori a výkonní umelci udelia licenciю alebo prevedú svoje práva, očakávajú, že ich dielo alebo umelecký výkon sa bude využívať. Môže však nastať prípad, že diela alebo umelecké výkony, ku ktorým bola udelená licencia alebo ku ktorým boli prevedené práva, sa vôbec nevyužívajú. Ak dôjde k prevodu uvedených práv na výhradnom základe, autori a výkonní umelci sa nemôžu obrátiť na iného partnera, ktorý by mohol využívať ich diela alebo umelecké výkony. V takom prípade by autori a výkonní umelci mali mať po uplynutí primeraného času možnosť využiť mechanizmus odvolania práv, ktorý by im umožnil previesť svoje práva na inú osobu alebo na ne udeliť inej osobe licenciю. Keďže využívanie diel alebo umeleckých výkonov sa môže líšiť v závislosti od sektora, na vnútroštátnej úrovni by sa mohli prijať osobitné ustanovenia s cieľom zohľadniť osobitosti jednotlivých sektorov, napríklad audiovizuálneho sektora, alebo diel alebo umeleckých výkonov, najmä pokiaľ ide o stanovenie časových rámcov na uplatnenie práva na odvolanie. S cieľom chrániť oprávnené záujmy nadobúdateľov licencií a práv a predchádzať zneužívaniu a vzhľadom na skutočnosť, že pred skutočným využívaním diela alebo umeleckého výkonu je potrebný určitý čas, by autori a výkonní umelci mali mať možnosť uplatniť si právo na odvolanie v súlade s určitými procesnými požiadavkami a až po uplynutí určitého času od uzavretia licenčnej zmluvy alebo dohody o prevode práv. V prípade diel alebo umeleckých výkonov, na ktorých sa podieľa viac ako jeden autor alebo výkonný umelec, by členským štátom malo byť povolené upravovať vykonávanie práva na odvolanie s prihliadnutím na relatívny význam jednotlivých príspevkov.

- (81) Ustanovenia týkajúce sa transparentnosti, mechanizmov úpravy zmlúv a postupov alternatívneho riešenia sporov stanovené v tejto smernici by mali mať záväzný charakter a strany by nemali mať možnosť odchýliť sa od uvedených ustanovení bez ohľadu na to, či sú zahrnuté v zmluvách medzi autormi, výkonnými umelcami a ich zmluvnými protistranami alebo v dohodách medzi týmito protistranami a tretími stranami, ako sú dohody o zachovaní mlčanlivosti. V dôsledku toho by sa článok 3 ods. 4 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008¹ mal uplatňovať v tom zmysle, že ak sa v čase voľby rozhodného práva všetky ostatné prvky súvisiace so situáciou nachádzajú v jednom alebo vo viacerých členských štátoch, voľba iného rozhodného práva stranami, než je právo členského štátu, nemá vplyv na uplatnenie ustanovení týkajúcich sa transparentnosti, mechanizmov úpravy zmlúv a postupov alternatívneho riešenia sporov stanovených v tejto smernici, ako sa vykonávajú v členskom štáte konajúceho súdu.
- (82) Nič v tejto smernici by sa nemalo vykladať tak, že bráni nositeľom výhradných práv vyplývajúcich z autorského práva Únie udeliť súhlas na používanie ich diel alebo iných predmetov ochrany bezplatne, a to aj prostredníctvom nevýhradných bezplatných licencií v prospech všetkých používateľov.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I) (Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6).

- (83) Keďže cieľ tejto smernice, konkrétne modernizácia niektorých aspektov rámca Únie v oblasti autorských práv s cieľom zohľadniť technologický vývoj a nové distribučné kanály chráneného obsahu na vnútornom trhu, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu jeho rozsahu a účinkov a cezhraničného rozmeru ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, Únia môže prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity, ako sa stanovuje v článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie uvedeného cieľa.
- (84) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané najmä chartou. Táto smernica by sa preto mala vykladať a uplatňovať v súlade s týmito právami a zásadami.
- (85) Pri akomkoľvek spracúvaní osobných údajov na základe tejto smernice by sa mali dodržiavať základné práva vrátane práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práva na ochranu osobných údajov stanovené v článkoch 7 a 8 charty a toto spracúvanie musí byť v súlade so smernicou 2002/58/ES a nariadením (EÚ) 2016/679.

- (86) V súlade so spoločným politickým vyhlásením členských štátov a Komisie z 28. septembra 2011 o vysvetľujúcich dokumentoch¹ sa členské štáty zaviazali, že v odôvodnených prípadoch k svojim oznámeniam o transpozičných opatreniach pripoja jeden alebo viacero dokumentov vysvetľujúcich vzťah medzi prvkami smernice a zodpovedajúcimi časťami vnútroštátnych transpozičných nástrojov. V súvislosti s touto smernicou sa zákonodarca domnieva, že zasielanie takýchto dokumentov je odôvodnené,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

¹ Ú. v. EÚ C 369, 17.12.2011, s. 14.

HLAVA I

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Touto smernicou sa stanovujú pravidlá, ktorých cieľom je ďalšie zosúladenie práva Únie vzťahujúce sa na autorské právo a práva súvisiace s autorským právom v rámci vnútorného trhu, najmä s prihliadnutím na digitálne a cezhraničné používanie chráneného obsahu. Stanovujú sa ňou aj pravidlá výnimiek a obmedzení autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom, uľahčenia licencií, ako aj pravidlá zamerané na zabezpečenie dobre fungujúceho trhu využívania diel a iných predmetov ochrany.
2. S výnimkou prípadov uvedených v článku 24 sa táto smernica netýka a žiadnym spôsobom neovplyvňuje existujúce pravidlá stanovené smernicami platnými v tejto oblasti, najmä smernicami 96/9/ES, 2000/31/ES, 2001/29/ES, 2006/115/ES, 2009/24/ES, 2012/28/EÚ a 2014/26/EÚ.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. „výskumná organizácia“ je univerzita vrátane univerzitných knižníc, výskumný ústav alebo akýkoľvek iný subjekt, ktorého základným cieľom je vykonávať vedecký výskum alebo vykonávať vzdelávacie činnosti, a to aj vrátane vedeckého výskumu :
 - a) na neziskovom základe alebo vložení celého svojho zisku do vedeckého výskumu; alebo
 - b) v súlade s poslaním vo verejnom záujme uznaným členským štátom,takým spôsobom, aby prístup k vytvoreným výsledkom takéhoto vedeckého výskumu nemohol prednostne využívať podnik, ktorý má nad takouto organizáciou rozhodujúci vplyv;
2. „vyťažovanie textov a dát“ je akákoľvek automatizovaná analytická technika zameraná na analýzu textu a údajov v digitálnej forme s cieľom vytvárať informácie, okrem iného aj vzory, trendy a korelácie;
3. „inštitúcia správy kultúrneho dedičstva“ je verejne prístupná knižnica alebo múzeum, archív alebo inštitúcia spravujúca filmové alebo zvukové dedičstvo;

4. „tlačová publikácia“ je súbor zložený prevažne z literárnych diel novinárskej povahy, ale ktorý môže obsahovať aj iné diela alebo iné predmety ochrany, a ktorý:
- a) predstavuje samostatnú položku v rámci periodickej alebo pravidelne aktualizovanej publikácie pod jedným názvom, ako sú noviny alebo časopisy všeobecného alebo osobitného zamerania;
 - b) jeho účelom je poskytovanie informácií týkajúcich sa správ alebo iných tém pre verejnosť; a
 - c) je vydaný na akomkoľvek nosiči z podnetu, v redakčnej zodpovednosti a pod kontrolou poskytovateľa služieb.

Periodiká, ktoré sa vydávajú na vedecké alebo akademické účely, ako sú vedecké časopisy, sa nepovažujú za tlačové publikácie na účely tejto smernice.

5. „služba informačnej spoločnosti“ je služba v zmysle článku 1 ods. 1 písm. b) smernice (EÚ) 2015/1535.

6. „poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu“ je poskytovateľ služby informačnej spoločnosti, ktorej hlavný účel alebo jeden z hlavných účelov je uchovávať veľký objem diel chránených autorským právom alebo iné predmety ochrany, ktoré nahrávajú jej používatelia a ktoré organizuje a propaguje na účely dosiahnutia zisku, a umožniť prístup verejnosti k nim.

Poskytovatelia služieb, ako sú neziskové online encyklopédie, neziskové platformy pre vzdelávacie a vedecké archívy, platformy na vývoj a spoločné využívanie softvéru s otvoreným zdrojovým kódom, poskytovatelia elektronických komunikačných služieb podľa vymedzenia v smernici (EÚ) 2018/1972, elektronické trhoviská a cloudové služby medzi podnikmi a cloudové služby, ktoré používateľom umožňujú nahráť obsah pre svoje vlastné použitie, sa nepovažujú za poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu v zmysle tejto smernice.

HLAVA II

OPATRENIA NA PRISPÔSOBENIE VÝNIMIEK A OBMEDZENÍ DIGITÁLNEHU A CEZHRANIČNÉMU PROSTREDIU

Článok 3

Vytážovanie textov a dát na účely vedeckého výskumu

1. Členské štáty ustanovia výnimku z práv stanovených v článku 5 písm. a) a článku 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, článku 2 smernice 2001/29/ES a článku 15 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ ide o rozmnožovanie a extrakciu vykonávané výskumnými organizáciami a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva s cieľom vytáčať texty a dáta diel alebo iných predmetov ochrany, ku ktorým majú zákonný prístup na vedecko-výskumné účely.
2. Rozmnoženiny diel alebo iných predmetov ochrany vykonané v súlade s odsekom 1 sa uchovávajú s primeranou úrovňou bezpečnosti a môžu sa uchovávať na účely vedeckého výskumu vrátane overovania výsledkov výskumu.
3. Nositelia práv majú možnosť uplatňovať opatrenia na zaistenie bezpečnosti a integrity sietí a databáz, kde sa nachádzajú diela alebo iné predmety ochrany. Takéto opatrenia nesmú prekročiť rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

4. Členské štáty povzbudzujú nositeľov práv, výskumné organizácie a inštitúcie správy kultúrneho dedičstva k tomu, aby vymedzili spoločne dohodnuté osvedčené postupy uplatňovania povinností a opatrení uvedených v odsekoch 2 a 3.

Článok 4

Výnimka alebo obmedzenie vyťažovania textov a dát

1. Členské štáty ustanovia výnimku alebo obmedzenie týkajúce sa práv stanovených v článku 5 písm. a) a článku 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, článku 2 smernice 2001/29/ES, článku 4 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2009/24/ES a článku 15 ods. 1 tejto smernice, pokiaľ ide o rozmnožovanie a extrakciu zákonne dostupných diel a iných predmetov ochrany na účely vyťažovania textov a dát.
2. Rozmnoženiny a extrakcie získané podľa odseku 1 sa môžu uchovávať tak dlho, ako je to potrebné na účely vyťažovania textov a dát.
3. Výnimka alebo obmedzenie ustanovené v odseku 1 sa uplatňujú pod podmienkou, že používanie diel a iných predmetov ochrany, ktoré sú uvedené v danom odseku, neboli nositeľmi práv výslovne vyhradené vhodným spôsobom, ako napríklad strojovo čitateľnými prostriedkami pre obsah prístupný verejnosti online.
4. Týmto článkom nie je dotknuté uplatňovanie článku 3 tejto smernice.

Článok 5

Používanie diel a iných predmetov ochrany pri digitálnych a cezhraničných vyučujúcich činnostiach

1. Členské štáty ustanovia výnimku alebo obmedzenie týkajúce sa práv stanovených v článku 5 písm. a), b), d) a e) a článku 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, článkoch 2 a 3 smernice 2001/29/ES, článku 4 ods. 1 smernice 2009/24/ES a článku 15 ods. 1 tejto smernice s cieľom umožniť digitálne používanie diela a iných predmetov ochrany na výhradný účel názornej ukážky pri výučbe, a to v odôvodnenom rozsahu na neobchodný účel, ktorý sa tým má dosiahnuť, pod podmienkou, že také používanie:
 - a) prebieha pod vedením vzdelávacieho zariadenia, v jeho priestoroch alebo na iných miestach, alebo prostredníctvom zabezpečeného elektronického prostredia prístupného len žiakom alebo študentom a pedagógom vzdelávacieho zariadenia; a
 - b) sprevádza označenie zdroja vrátane mena autora, pokiaľ sa to neukáže ako nemožné.

2. Bez toho, aby bol dotknutý článok 7 ods. 1, môžu členské štáty stanoviť, že výnimka alebo obmedzenie prijaté podľa odseku 1 sa neuplatňuje alebo sa neuplatňuje v súvislosti s konkrétnym použitím alebo konkrétnymi druhmi diel alebo inými predmetmi ochrany, napríklad s materiálmi určenými v prvom rade pre vzdelávací trh alebo s notovými zápismi, pokiaľ sú na trhu ľahko dostupné primerané licencie povoľujúce úkony uvedené v odseku 1 tohto článku a zodpovedajúce potrebám a špecifikám vzdelávacích zariadení.

Členské štáty, ktoré sa rozhodnú využiť prvý pododsek tohto odseku, prijímú nevyhnutné opatrenia na zabezpečenie toho, aby licencie povoľujúce úkony uvedené v odseku 1 tohto článku boli primeraným spôsobom dostupné a viditeľné.

3. Použitie diel a iných predmetov ochrany na výhradný účel názornej ukážky pri výučbe prostredníctvom zabezpečeného elektronického prostredia, ku ktorému dochádza v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho práva prijatých podľa tohto článku, sa považuje za vykonané výlučne v členskom štáte, v ktorom je vzdelávacie zariadenie usadené.
4. Členské štáty môžu stanoviť primeranú náhradu odmeny pre nositeľov práv za používanie ich diel alebo iných predmetov ochrany podľa odseku 1.

Článok 6

Zachovávanie kultúrneho dedičstva

Členské štáty ustanovia výnimku z práv stanovených v článku 5 písm. a) a článku 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, článku 2 smernice 2001/29/ES, článku 4 ods. 1 písm. a) smernice 2009/24/ES a v článku 15 ods. 1 tejto smernice s cieľom umožniť inštitúciám správy kultúrneho dedičstva vyhotovovať rozmnoženiny všetkých diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú trvalo súčasťou ich zbierok, v akomkoľvek formáte alebo na akomkoľvek nosiči, a to na účely zachovávania takýchto diel alebo iných predmetov ochrany a v rozsahu potrebnom na takéto zachovávanie.

Článok 7

Spoločné ustanovenia

1. Akékoľvek zmluvné ustanovenie v rozpore s výnimkami stanovenými v článkoch 3, 5 a 6 je nevykonateľné.
2. Na výnimky a obmedzenia uvedené v tejto hlave sa vzťahuje článok 5 ods. 5 smernice 2001/29/ES. Na články 3 až 6 tejto smernice sa vzťahuje článok 6 ods. 4 prvý, tretí a piaty pododsek smernice 2001/29/ES.

HLAVA III

OPATRENIA NA ZLEPŠENIE LICENČNÝCH POSTUPOV A ZABEZPEČENIE ŠIRŠEJ DOSTUPNOSTI OBSAHU

Kapitola 1

Obchodne nedostupné diela a iné predmety ochrany

Článok 8

Používanie obchodne nedostupných diel a iných predmetov ochrany inštitúciami správy kultúrneho dedičstva

1. Členské štáty ustanovia, aby organizácia kolektívnej správy v súlade so svojimi povereniami od nositeľov práv mohla uzatvoriť nevýhradnú licenčnú zmluvu na neobchodné účely s inštitúciou kultúrneho dedičstva o rozmnožovaní, rozširovaní, verejnom prenose alebo sprístupňovaní verejnosti obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú trvalo súčasťou zbierok danej inštitúcie, bez ohľadu na to, či všetci nositelia práv, na ktorých sa vzťahuje táto licencia, poverili organizáciu kolektívnej správy, a to pod podmienkou, že:
 - a) organizácia kolektívnej správy na základe svojich poverení predstavuje dostatočné zastúpenie nositeľov práv v príslušnom druhu diel alebo iných predmetov ochrany, ako aj práv, ktoré sú predmetom licencie; a

- b) všetci nositelia práv majú zaručené rovnaké zaobchádzanie v súvislosti s podmienkami licencie;
2. Členské štáty ustanovia výnimku alebo obmedzenie práv uvedených v článku 5 písm. a), b), d) a e) a článku 7 ods. 1 smernice 96/9/ES, článkoch 2 a 3 smernice 2001/29/ES, článku 4 ods. 1 smernice 2009/24/ES a článku 15 ods. 1 tejto smernice s cieľom umožniť inštitúciám správy kultúrneho dedičstva sprístupňovanie obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré sú trvalo súčasťou zbierok danej inštitúcie, na neobchodné účely, pod podmienkou, že:
- a) je uvedené meno autora alebo iného identifikovateľného nositeľa práv, pokiaľ sa neukáže, že je to nemožné; a
- b) takéto diela alebo iné predmety ochrany sa sprístupnia na neobchodných webových sídlach.
3. Členské štáty ustanovia, aby sa výnimka alebo obmedzenie stanovené v odseku 2 vzťahovalo len na tie druhy diel alebo iných predmetov ochrany, pre ktoré neexistuje žiadna organizácia kolektívnej správy, ktorá by spĺňala podmienky uvedené v odseku 1 písm. a).
4. Členské štáty ustanovia, aby všetci nositelia práv mohli kedykoľvek, jednoducho a účinne vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z licenčného mechanizmu uvedeného v odseku 1 alebo z uplatňovania výnimky alebo obmedzenia ustanovených v odseku 2, buď vo všeobecnosti, alebo v osobitných prípadoch, a to aj po uzavretí licenčnej zmluvy alebo po začiatku zmieneného používania.

5. Dielo alebo iný predmet ochrany sa považujú za obchodne nedostupné, keď sa dá v dobrej viere predpokladať, že celé dielo alebo iný predmet ochrany nie sú verejne dostupné prostredníctvom obvyklých obchodných kanálov potom, ako bolo vynaložené primerané úsilie na zistenie, či sú dostupné verejnosti.

Členské štáty môžu stanoviť osobitné požiadavky, ako je konečný termín, na určenie toho, či diela a iné predmety ochrany môžu byť predmetom licencie v súlade s odsekom 1 alebo či sa môžu používať na základe výnimky alebo obmedzenia stanoveného v odseku 2.

Takéto požiadavky nesmú presahovať rámec toho, čo je nevyhnutné a primerané, a nesmú znemožňovať určenie súboru diel alebo iných predmetov ochrany ako celku za obchodne nedostupné, ak je opodstatnené domnievať sa, že všetky diela alebo iné predmety ochrany sú obchodne nedostupné.

6. Členské štáty zabezpečia, aby o licencie uvedené v odseku 1 bola požiadaná reprezentatívna organizácia kolektívnej správy za daný členský štát, kde je inštitúcia správy kultúrneho dedičstva usadená.
7. Tento článok sa nevzťahuje na súbory obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, ak na základe primeraného úsilia uvedeného v odseku 5 existujú dôkazy o tom, že takéto súbory pozostávajú prevažne z:
- a) diel alebo iných predmetov ochrany iných než kinematografických alebo audiovizuálnych diel, prvýkrát zverejnených alebo ak neboli zverejnené, prvýkrát odvysielaných v tretej krajine;

- b) kinematografických alebo audiovizuálnych diel, ktorých výrobcovia majú sídlo alebo obvyklý pobyt v tretej krajine; alebo
- c) diel alebo iných predmetov ochrany štátnych príslušníkov tretej krajiny, ak nie je ani po vynaložení primeraného úsilia možné určiť členský štát alebo tretiu krajinu podľa písmen a) a b);

Odchyľne od prvého pododseku sa tento článok uplatní, ak je organizácia kolektívnej správy dostatočne reprezentatívna v zmysle odseku 1 písm. a), vzhľadom na nositeľov práv príslušnej tretej krajiny.

Článok 9

Cezhraničné používanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby licencia udelená v súlade s článkom 8 mohla umožniť používanie obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany inštitúciou správy kultúrneho dedičstva v ktoromkoľvek členskom štáte.
2. Použitie diel a iných predmetov ochrany v rámci výnimky alebo obmedzenia stanoveného v článku 8 ods. 2 sa považuje za použitie, ku ktorému dochádza výlučne v členskom štáte, v ktorom je usadená inštitúcia kultúrneho dedičstva, ktorá ich používa.

Článok 10
Propagačné opatrenia

1. Členské štáty zabezpečia, aby boli informácie z inštitúcií správy kultúrneho dedičstva, organizácií kolektívnej správy alebo relevantných verejných orgánov na účely identifikácie obchodne nedostupných diel alebo iných predmetov ochrany, na ktoré sa vzťahuje licencia udelená v súlade s článkom 8 ods. 1 alebo ktoré sa používajú v rámci výnimky alebo obmedzenia stanoveného v článku 8 ods. 2, ako aj informácie o možnostiach dostupných pre nositeľov práv uvedených v článku 8 ods. 4 a prípadné informácie o stranách licenčnej zmluvy, územiach, na ktoré sa vzťahuje, a použití – hneď, ako budú k dispozícii – permanentne, jednoducho a účinne prístupné na verejnom jednotnom online portáli najmenej šesť mesiacov pred rozširovaním, verejným prenosom alebo sprístupnením diel alebo iných predmetov ochrany verejnosti v súlade s licenciou alebo v rámci výnimky alebo obmedzenia.

Portál zriadi a spravuje Úrad Európskej únie pre duševné vlastníctvo v súlade s nariadením (EÚ) č. 386/2012.

2. Členské štáty ustanovia, že ak to bude potrebné v záujme všeobecnej informovanosti nositeľov práv, prijímú sa ďalšie náležité propagačné opatrenia týkajúce sa schopnosti organizácie kolektívnej správy udeľovať licencie na diela alebo iné predmety ochrany v súlade s článkom 8, udelených licencií, použitia v rámci výnimky alebo obmedzenia stanoveného v článku 8 ods. 2 a možností dostupných pre nositeľov práv uvedených v článku 8 ods. 4.

Primerané propagačné opatrenia uvedené v prvom pododseku tohto odseku sa prijímú v členskom štáte, v ktorom sa žiada o licenciu v súlade s článkom 8 ods. 1, alebo, na použitie na základe výnimky alebo obmedzenia stanoveného v článku 8 ods. 2, v členskom štáte, v ktorom je usadená inštitúcia správy kultúrneho dedičstva. Ak existujú dôkazy, napríklad v súvislosti s pôvodom diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré naznačujú, že informovanosť nositeľov práv by sa mohla účinne zvýšiť v iných členských štátoch alebo v tretích krajinách, takéto propagačné opatrenia sa vzťahujú aj na tieto členské štáty a tretie krajiny.

Článok 11

Dialóg so zainteresovanými stranami

Členské štáty uskutočnia konzultácie s nositeľmi práv, organizáciami kolektívnej správy a inštitúciami správy kultúrneho dedičstva v každom sektore pred stanovením osobitných požiadaviek podľa článku 8 ods. 5 a podporia pravidelný dialóg medzi organizáciami zastupujúcimi používateľov a nositeľov práv vrátane organizácií kolektívnej správy a akýmkoľvek inými príslušnými organizáciami zainteresovaných strán s cieľom podporovať v podmienkach jednotlivých sektorov relevantnosť a využiteľnosť licenčných mechanizmov stanovených v článku 8 ods. 1 a zabezpečiť, aby záruky pre nositeľov práv uvedených v tejto kapitole boli účinné.

Kapitola 2

Opatrenia na uľahčenie hromadných licencií

Článok 12

Rozšírené hromadné licenčné zmluvy

1. Členské štáty môžu ustanoviť, pokiaľ ide o používanie na ich území a pod podmienkou záruk stanovených v tomto článku, že ak organizácia kolektívnej správy, na ktorú sa vzťahujú vnútroštátne predpisy implementujúce smernicu 2014/26/EÚ, v súlade so svojimi povereniami od nositeľov práv uzatvorí licenčnú zmluvu o využívaní diel alebo iných predmetov ochrany:
 - a) takúto zmluvu možno rozšíriť tak, aby sa uplatňovala na práva nositeľov práv, ktorí nepoverili túto organizáciu kolektívnej správy zastupovať ich prostredníctvom postúpenia práv, licencie alebo inej zmluvnej dohody; alebo,
 - b) pokiaľ ide o takúto zmluvu, že organizácia má právne poverenie alebo sa predpokladá, že zastupuje nositeľov práv, ktorí príslušnú organizáciu v tomto zmysle nepoverili.

2. Členské štáty zabezpečia, aby sa licenčný mechanizmus uvedený v odseku 1 uplatňoval len v jasne vymedzených oblastiach použitia, ak je získanie súhlasov od nositeľov práv na individuálnom základe zvyčajne náročné a nepraktické do tej miery, že požadovaná licenčná transakcia je nepravdepodobná vzhľadom na charakter použitia alebo na druhy dotknutých diel alebo iných predmetov ochrany a zabezpečia, že takýto licenčný mechanizmus chráni oprávnené záujmy nositeľov práv.
3. Na účely odseku 1 členské štáty stanovia tieto záruky:
 - a) organizácia kolektívnej správy je na základe svojich poverení dostatočne reprezentatívna, pokiaľ ide o nositeľov práv v príslušnom druhu diel alebo iných predmetov ochrany, ako aj práv, ktoré sú predmetom licencie pre príslušný členský štát;
 - b) všetci nositelia práv majú zaručené rovnaké zaobchádzanie, a to aj v súvislosti s podmienkami licencie;
 - c) nositelia práv, ktorí nepoverili organizáciu udeľujúcu licenciu, môžu kedykoľvek ľahko a účinne vylúčiť svoje diela alebo iné predmety ochrany z licenčného mechanizmu zriadeného v súlade s týmto článkom; a

- d) prijali sa primerané propagačné opatrenia, začínajúc od primeraného obdobia predtým, ako sa diela alebo iné predmety ochrany použijú na základe licencie, na informovanie nositeľov práv o schopnosti organizácie kolektívnej správy vydávať licencie na diela alebo iné predmety ochrany, o udeľovaní licencie v súlade s týmto článkom a o možnostiach dostupných pre nositeľov práv, ako sa uvádza v písmene c) a to. Propagačné opatrenia sú účinné bez toho, aby bolo potrebné informovať každého nositeľa práv individuálne.

- 4. Tento článok nemá vplyv na uplatňovanie rozšírených hromadných licenčných mechanizmov v súlade s inými ustanoveniami práva Únie vrátane ustanovení, ktoré umožňujú výnimky alebo obmedzenia.

Tento článok sa nevzťahuje na povinnú kolektívnu správu práv.

Na licenčný mechanizmus stanovený v tomto článku sa uplatňuje článok 7 smernice 2014/26/EÚ.

5. Ak členský štát stanoví vo svojom vnútroštátnom práve licenčný mechanizmus v súlade s týmto článkom, tento členský štát informuje Komisiu o rozsahu pôsobnosti príslušných vnútroštátnych ustanovení o účeloch a druhoch licencií, ktoré môžu byť zavedené podľa uvedených ustanovení, o kontaktných údajoch organizácií, ktoré vydávajú licencie v súlade s licenčným mechanizmom, a o prostriedkoch, akými je možné získať informácie o udeľovaní licencií a o možnostiach dostupných pre nositeľov práv uvedených v odseku 3 písm. c). Komisia uvedené informácie uverejní.
6. Na základe informácií získaných podľa odseku 5 tohto článku a na základe diskusií uskutočnených v kontaktnom výbore zriadenom v článku 12 ods. 3 smernice 2001/29/ES Komisia do 10. apríla 2021 predloží Európskemu parlamentu a Rade správu o používaní mechanizmov uvedených v odseku 1 tohto článku v Únii, o ich vplyve na udeľovanie licencií a nositeľov práv vrátane nositeľov práv, ktorí nie sú členmi organizácií udeľujúcich licencie alebo ktorí sú štátnymi príslušníkmi iného členského štátu alebo majú pobyt v inom členskom štáte, o ich účinnosti uľahčenia šírenia kultúrneho obsahu a o ich vplyve na vnútorný trh vrátane cezhraničného poskytovania služieb a hospodárskej súťaže. K uvedenej správe sa v prípade potreby pripojí legislatívny návrh, a to aj pokiaľ ide o cezhraničný účinok takýchto vnútroštátnych systémov.

Kapitola 3

Prístup k audiovizuálnym dielam a ich dostupnosť na platformách videa na požiadanie

Článok 13

Rokovací mechanizmus

Členské štáty zabezpečia, aby strany, ktoré sa pri uzatváraní dohody na účely sprístupňovania audiovizuálnych diel v rámci služieb videa na požiadanie stretávajú s problémami pri udeľovaní licencií, mohli využiť pomoc nestranného orgánu alebo mediátorov. Nestranný orgán zriadený alebo určený členským štátom na účely tohto článku a mediátori poskytujú stranám pomoc pri ich rokovaniach a pomáhajú stranám pri dosiahnutí dohôd, prípadne aj predložením návrhov týmto stranám.

Členské štáty oznámia Komisii orgán alebo mediátorov uvedených v prvom odseku najneskôr do ... [24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. V prípadoch, keď sa členské štáty rozhodnú využiť mediáciu, oznámenie Komisii musí obsahovať aspoň zdroj, ak je k dispozícii, kde možno nájsť relevantné informácie o poverených mediátoroch.

Kapitola 4

Voľné diela výtvarného umenia

Článok 14

Voľné diela výtvarného umenia

Členské štáty ustanovia, že v prípade uplynutia doby ochrany diela výtvarného umenia žiadny materiál, ktorý bol vyhotovený rozmnožením takéhoto diela, nepodlieha autorskému právu alebo právam súvisiacim s autorským právom, pokiaľ materiál, ktorý bol vyhotovený rozmnožením, nie je originálny v tom zmysle, že ide o vlastnú duševnú tvorbu autora.

HLAVA IV

OPATRENIA NA DOSIAHNUTIE DOBRE FUNGUJÚCEHO TRHU AUTORSKÝCH PRÁV

Kapitola 1

Práva k publikáciám

Článok 15

Ochrana tlačových publikácií pri online používaní

1. Členské štáty poskytnú vydavateľom tlačových publikácií usadeným v členskom štáte práva stanovené v článku 2 a v článku 3 ods. 2 smernice 2001/29/ES na online používanie ich tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti.

Práva stanovené v prvom pododseku sa nevzťahujú na súkromné a neobchodné používanie tlačových publikácií individuálnymi používateľmi.

Ochrana priznaná podľa prvého pododseku sa nevzťahuje na úkony nakladania s hypertextovými odkazmi (tzv. hyperlinking).

Práva stanovené v prvom pododseku sa neuplatňujú, pokiaľ ide o použitie individuálnych slov alebo veľmi krátkych úryvkov z tlačovej publikácie.

2. Právami stanovenými v odseku 1 nie sú dotknuté ani žiadnym spôsobom ovplyvnené akékoľvek práva autorov a iných nositeľov práv stanovené v práve Únie v súvislosti s dielami a inými predmetmi ochrany, ktoré sú zahrnuté do tlačovej publikácie. Vo vzťahu k uvedeným autorom a iným nositeľom práv sa práv stanovených v odseku 1 nemožno dovolávať, a najmä ich takéto práva nesmú zbavovať práva využívať ich diela a iné predmety ochrany nezávisle od tlačovej publikácie, do ktorej sú zahrnuté.

Ak je dielo alebo iný predmet ochrany zahrnutý do tlačovej publikácie na základe nevýhradnej licencie, sa práv stanovených v odseku 1 nemožno dovolávať s cieľom zakázať používanie inými oprávnenými používateľmi. Práv stanovených v odseku 1 sa nemožno dovolávať s cieľom zakázať používanie diel alebo iných predmetov ochrany, ktorých ochrana uplynula.

3. Články 5 až 8 smernice 2001/29/ES, smernice 2012/28/EÚ a smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1564¹ sa uplatňujú mutatis mutandis v súvislosti s právami stanovenými v odseku 1 tohto článku.

¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1564 z 13. septembra 2017 o určitých povolených spôsoboch použitia určitých diel a iných predmetov ochrany chránených autorským právom a s ním súvisiacimi právami v prospech osôb, ktoré sú nevidiace, zrakovo postihnuté alebo postihnuté inou poruchou čítania, a o zmene smernice 2001/29/ES o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. EÚ L 242, 20.9.2017, s. 6).

4. Trvanie práv stanovených v odseku 1 uplynie dva roky po vydaní tlačovej publikácie. Uvedené obdobie sa počíta od 1. januára roku nasledujúceho po dátume vydania tejto tlačovej publikácie.

Odsek 1 sa nevzťahuje na tlačové publikácie, ktoré boli prvý raz vydané pred ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

5. Členské štáty ustanovia, aby autori diel zahrnutých do tlačovej publikácie dostali náležitý podiel z príjmov, ktoré vydavatelia tlačových publikácií získali za používanie tlačových publikácií poskytovateľmi služieb informačnej spoločnosti.

Článok 16

Nároky na primeranú náhradu odmeny

Ak autor previedol právo na vydavateľa alebo mu udelil licenciu, členské štáty môžu stanoviť, že takýto prevod alebo licencia predstavuje pre vydavateľa dostatočný právny základ na to, aby bol oprávnený získať podiel na náhrade odmeny za používanie diela na základe výnimky alebo obmedzenia takto prevedeného alebo licencovaného práva.

Prvý odsek sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté existujúce a budúce opatrenia v členských štátoch, ktoré sa týkajú práv verejného vypožičania.

Kapitola 2

Niektoré použitia chráneného obsahu online službami

Článok 17

Použitie chráneného obsahu poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu

1. Členské štáty ustanovia, že poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu uskutočňuje na účely tejto smernice akt verejného prenosu alebo akt sprístupňovania verejnosti, keď verejnosti umožňuje prístup k dielam chráneným autorským právom alebo k iným predmetom ochrany, ktoré nahrali ich používatelia.

Poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu preto získa súhlas od nositeľov práv uvedený v článku 3 ods. 1 a 2 smernice 2001/29/ES, napríklad uzavretím licenčnej zmluvy, s cieľom verejne prenášať alebo sprístupniť verejnosti diela alebo iné predmety ochrany.

2. Členské štáty ustanovia , že ak poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu získal súhlas, napríklad uzavretím licenčnej zmluvy, tento súhlas sa vzťahuje aj na úkony vykonávané používateľmi služieb, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti článku 3 smernice 2001/29/ES, ak nekonajú na obchodnom základe alebo ich činnosť nevytvára výrazné príjmy.
3. Ak poskytovateľ online služieb zdieľania obsahu vykonáva úkon verejného prenosu alebo úkon sprístupnenia verejnosti podľa podmienok ustanovených v tejto smernici, obmedzenie zodpovednosti stanovené v článku 14 ods. 1 smernice 2000/31/ES sa neuplatňuje na situácie, na ktoré sa vzťahuje tento článok.

Prvým pododsekom tohto odseku nie je dotknuté prípadné uplatňovanie článku 14 ods. 1 smernice 2000/31/ES na uvedených poskytovateľov služieb na účely, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti tejto smernice.

4. Ak nie je udelený súhlas, poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu sú zodpovední za nepovolené úkony verejného prenosu diel chránených autorským právom a iných predmetov ochrany, vrátane ich sprístupnenia verejnosti, pokiaľ poskytovatelia služieb nepreukážu, že:
 - a) vynaložili najlepšiu snahu na získanie súhlasu; a

- b) v súlade s vysokými normami odbornej starostlivosti v sektore vynaložili najlepšiu snahu na zabezpečenie nedostupnosti konkrétnych diel a iných predmetov ochrany, pre ktoré nositelia práv poskytli poskytovateľom služieb relevantné a nevyhnutné informácie; a v každom prípade
- c) urýchlene konali, po tom, ako dostali dostatočne podložené oznámenie od nositeľov práv, aby znemožnili prístup k svojim webovým sídlam alebo odstránili zo svojich webových sídiel oznámené diela alebo iné predmety ochrany, a vynaložili najlepšiu snahu na to, aby predišli ich budúcemu nahrávaniu v súlade s písmenom b).

5. Pri určovaní, či poskytovateľ služby splnil svoje povinnosti podľa odseku 4, a so zreteľom na zásadu proporcionality, okrem iného by sa mal zohľadniť:

- a) druh, publikum a rozsah služieb a druh diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré nahrali používatelia služby; a
- b) dostupnosť vhodných a účinných prostriedkov a náklady na ne pre poskytovateľov služieb.

6. Členské štáty ustanovia, pokiaľ ide o nových poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu, ktorých služby sú v Únii dostupné menej ako tri roky a ktorých ročný obrat je nižší ako 10 miliónov EUR, vypočítaný v súlade s odporúčaním Komisie 2003/361/ES¹, aby sa podmienky podľa režimu zodpovednosti uvedeného v odseku 4 obmedzovali na súlad s odsekom 4 písm. a) a na urýchlené konanie, po prijatí dostatočne odôvodneného oznámenia, aby znemožnili prístup k oznámeným dielam alebo k iným predmetom ochrany alebo odstránili tieto diela alebo iné predmety ochrany z ich webových sídiel.

Ak priemerný počet jednotlivých návštevníkov u takýchto poskytovateľov služieb vypočítaný na základe predchádzajúceho kalendárneho roka presahuje mesačne 5 miliónov návštevníkov, musia tiež preukázať, že vynaložili najlepšiu snahu s cieľom zabrániť ďalšiemu nahrávaniu oznámených diel a iných predmetov ochrany, pre ktoré nositelia práv poskytli relevantné a potrebné informácie.

7. Spolupráca medzi poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu a nositeľmi práv nesmie mať za následok zabránenie dostupnosti diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré nahrali používatelia, ktorí neporušujú autorské právo a práva súvisiace s autorským právom, a to ani v prípadoch, keď sa na takéto diela alebo iné predmety ochrany vzťahuje výnimka alebo obmedzenie.

¹ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 týkajúce sa vymedzenia mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

Členské štáty zabezpečia, aby sa používatelia v každom členskom štáte mohli spoľahnúť na ktorékoľvek nasledujúce existujúce výnimky alebo obmedzenia pri nahrávaní a sprístupňovaní obsahu vytvoreného používateľmi v oblasti online služieb zdieľania obsahu:

- a) citácia, kritika, zhrnutie;
- b) použitie na účel karikatúry, paródie alebo pastiša.

8. Uplatňovanie tohto článku nesmie viesť k všeobecnej povinnosti monitorovania.

Členské štáty ustanovia, že poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu poskytnú nositeľom práv na ich žiadosť primerané informácie o fungovaní ich postupov so zreteľom na spoluprácu uvedenú v odseku 4 a v prípade, že poskytovatelia služieb a nositelia práv uzatvoria licenčné zmluvy, informácie o používaní obsahu, na ktorý sa zmluvy vzťahujú.

9. Členské štáty ustanovia, že poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu zavedú účinný a pohotový mechanizmus na vybavovanie sťažností a nápravu, ktorý bude dostupný používateľom ich služieb v prípade sporov o znemožnení prístupu k dielam alebo iným predmetom ochrany, alebo o odstránení diel alebo iných predmetov ochrany, ktoré nahrali.

Ak nositelia práv požadujú, aby prístup k ich konkrétnym dielam alebo iným predmetom ochrany bol znemožnený alebo tieto diela alebo iné predmety ochrany boli odstránené, svoje žiadosti náležite odôvodnia. Sťažnosti predložené v rámci mechanizmu stanovenom v prvom pododseku sa bez zbytočného odkladu spracujú a rozhodnutia na znemožnenie prístupu k nahranému obsahu alebo jeho odstránenie podliehajú ľudskému preskúmaniu. Členské štáty takisto zabezpečia, aby pri riešení sporov boli k dispozícii mechanizmy mimosúdneho riešenia sporov. Takéto mechanizmy umožnia nestranné riešenie sporov a nesmú oberať používateľov o právnu ochranu, ktorú im poskytuje vnútroštátne právo, bez toho, aby boli dotknuté práva používateľov využívať účinné súdne opravné prostriedky. Členské štáty by predovšetkým mali zabezpečiť, aby používatelia mali prístup k súdu alebo inému príslušnému súdnemu orgánu na uplatnenie výnimky alebo obmedzenia pravidiel v oblasti autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom.

Táto smernica nesmie mať v žiadnom prípade vplyv na legitímne použitie, ako je použitie na základe výnimiek alebo obmedzení stanovených v práve Únie, a nesmie viesť k identifikácii jednotlivých používateľov ani k spracúvaniu osobných údajov inak ako v súlade so smernicou 2002/58/ES a nariadením (EÚ) 2016/679.

Poskytovatelia online služieb zdieľania obsahu vo svojich obchodných podmienkach informujú svojich používateľov, že môžu používať diela a iné predmety ochrany na základe výnimiek alebo obmedzení autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom stanovených v práve Únie.

10. Od ... [dátum nadobudnutia účinnosti tejto smernice] Komisia v spolupráci s členskými štátmi zorganizuje dialóg zainteresovaných strán s cieľom prediskutovať osvedčené postupy týkajúce sa spolupráce medzi poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu a nositeľmi práv. Komisia po porade s poskytovateľmi online služieb zdieľania obsahu, nositeľmi práv, organizáciami používateľov a inými príslušnými zainteresovanými stranami a pri zohľadnení výsledkov dialógov so zainteresovanými stranami vydá usmernenie o uplatňovaní tohto článku, najmä pokiaľ ide o spoluprácu uvedenú v odseku 4. Pri diskusiách o najlepších postupoch sa okrem iného osobitne prihliada na rovnováhu medzi základnými právami a využívaním výnimiek a obmedzení. Na účely dialógov so zainteresovanými stranami majú organizácie používateľov prístup k zodpovedajúcim informáciám od poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu o fungovaní ich postupov so zreteľom na odsek 4.

Kapitola 3

Spravodlivé odmeňovanie autorov a výkonných umelcov v zmluvách o využívaní diel

Článok 18

Zásada primeranej a proporcionálnej odmeny

1. Členské štáty zabezpečia, aby autori a výkonní umelci v prípade, že udeľujú licenciю alebo prevádzajú výhradné práva na využívanie svojich diel alebo iných predmetov ochrany, mali nárok na primeranú a proporcionálnu odmenu.
2. Pri implementácii zásady stanovenej v odseku 1 do vnútroštátneho práva členské štáty môžu použiť rôzne mechanizmy a zohľadniť zásadu zmluvnej slobody a spravodlivú rovnováhu medzi právami a záujmami.

Článok 19

Povinnosť transparentnosti

1. Členské štáty zabezpečia, aby autori a výkonní umelci pravidelne, najmenej raz ročne, a s prihliadnutím na osobitosti každého sektora dostávali aktualizované, relevantné a komplexné informácie o využívaní svojich diel a umeleckých výkonov od strán, ktorým udelili licenciu, alebo na ktoré previedli svoje práva alebo od ich právnych nástupcov, najmä pokiaľ ide o spôsoby využívania, všetky vytvorené zisky a splatnú odmenu.
2. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že v súvislosti s právami uvedenými v odseku 1 boli následne udelené licencie, autori a výkonní umelci alebo ich zástupcovia na požiadanie získali od držiteľov sublicencie ďalšie informácie, ak ich prvá zmluvná protistrana nemá všetky informácie, ktoré sú potrebné na účely odseku 1.

Ak sa dodatočné informácie požadujú, prvá zmluvná protistrana autorov a výkonných umelcov poskytne informácie o totožnosti týchto držiteľov sublicencie.

Členské štáty môžu stanoviť, že každá požiadavka na držiteľov sublicencie podľa prvého pododseku sa uskutoční priamo alebo nepriamo prostredníctvom zmluvnej protistrany autora alebo výkonného umelca.

3. Povinnosť stanovená v odseku 1 musí byť primeraná a účinná pri zabezpečovaní vysokej úrovne transparentnosti v každom sektore. Členské štáty môžu stanoviť, že v riadne odôvodnených prípadoch, keď by sa administratívne zaťaženie vyplývajúce z povinnosti stanovenej v odseku 1 stalo neprimerané vzhľadom na príjmy plynúce z využívania diela alebo umeleckého výkonu, je táto povinnosť obmedzená na druhy a úroveň informácií, ktoré možno v takýchto prípadoch odôvodnene očakávať.
4. Členské štáty môžu rozhodnúť, že sa povinnosť stanovená v odseku 1 tohto článku neuplatňuje, ak nie je podiel autora alebo výkonného umelca na celkovom diele alebo umeleckom výkone významný, pokiaľ autor alebo výkonný umelec nepreukáže, že požaduje informácie na účely výkonu svojich práv podľa článku 20 ods. 1 a žiada informácie na tento účel.
5. Členské štáty môžu ustanoviť, že v prípade dohôd, na ktoré sa vzťahujú dohody o kolektívnom vyjednávaní alebo ktoré z nich vychádzajú, sa pravidlá transparentnosti v príslušnej dohode o kolektívnom vyjednávaní uplatňujú pod podmienkou, že uvedené pravidlá spĺňajú kritériá stanovené v odsekoch 1 až 4.
6. Ak sa uplatňuje článok 18 smernice 2014/26/EÚ, povinnosť stanovená v odseku 1 tohto článku sa neuplatňuje v súvislosti s dohodami uzatvorenými subjektmi vymedzenými v článku 3 písm. a) a b) uvedenej smernice alebo inými subjektmi, na ktoré sa vzťahujú vnútroštátne pravidlá, ktorými sa vykonáva uvedená smernica.

Článok 20
Mechanizmus úpravy zmlúv

1. V prípade absencie uplatniteľnej kolektívnej zmluvy, ktorá by ustanovovala mechanizmus porovnateľný s mechanizmom stanoveným v tomto článku, členské štáty zabezpečia, aby mali autori a výkonní umelci alebo ich zástupcovia právo nárokovať si dodatočnú primeranú a spravodlivú odmenu od strany, s ktorou uzavreli zmluvu o využívaní ich práv, alebo od právnych nástupcov takejto strany, ak sa ukáže, že pôvodne dohodnutá odmena je neúmerne nízka v porovnaní so všetkými následnými príslušnými príjmami, ktoré vyplývajú z využívania diel alebo umeleckých výkonov.
2. Odsek 1 tohto článku sa neuplatňuje na dohody uzavreté subjektmi vymedzenými v článku 3 písm. a) a b) smernice 2014/26/EÚ alebo inými subjektmi, na ktoré sa už vzťahujú vnútroštátne pravidlá, ktorými sa vykonáva uvedená smernica.

Článok 21

Postup alternatívneho riešenia sporov

Členské štáty ustanovia, že na spory týkajúce sa povinnosti transparentnosti podľa článku 19 a na mechanizmus úpravy zmlúv podľa článku 20 sa môže vzťahovať dobrovoľný postup alternatívneho riešenia sporov. Členské štáty zabezpečia, aby organizácie zastupujúce autorov a výkonných umelcov mohli iniciovať takéto postupy na konkrétnu žiadosť jedného alebo viacerých autorov alebo výkonných umelcov.

Článok 22

Právo na odvolanie

1. Členské štáty zabezpečia, aby v prípade, že autor alebo výkonný umelec udelil licenciu alebo previedol svoje práva k dielu alebo inému predmetu ochrany na výhradnom základe, mal autor alebo výkonný umelec právo na celkové alebo čiastočné odvolanie licencie alebo prevodu práv v prípade, že nedošlo k využitiu uvedeného diela alebo iného predmetu ochrany.
2. Osobitné ustanovenia týkajúce sa mechanizmu odvolania stanovenom v odseku 1 môžu byť stanovené vo vnútroštátnom práve, pričom sa zohľadnia:
 - a) osobitosti rôznych sektorov a rôzne druhy diel a umeleckých výkonov; a

- b) v prípadoch, keď dielo alebo iný predmet ochrany obsahuje príspevok viac ako jedného autora alebo výkonného umelca, relatívny význam jednotlivých príspevkov a oprávnené záujmy všetkých autorov a výkonných umelcov, ktorých sa týka uplatnenie mechanizmu odvolania autorom alebo výkonným umelcom.

Členské štáty môžu z uplatňovania mechanizmu odvolania vylúčiť diela alebo iné predmety ochrany, ak takéto diela alebo iné predmety ochrany zvyčajne obsahujú príspevky viacerých autorov alebo výkonných umelcov.

Členské štáty môžu stanoviť, že mechanizmus odvolania sa uplatňuje len v konkrétnom časovom rámci, ak je takéto obmedzenie náležité odôvodnené osobitosťami príslušného sektora alebo druhom daného diela alebo iného predmetu ochrany.

Členské štáty môžu stanoviť, že autori alebo výkonní umelci môžu rozhodnúť, že namiesto odvolania licencie alebo prevodu práv ukončia výhradnosť zmluvy.

3. Členské štáty ustanovia, aby sa odvolanie stanovené v odseku 1 mohlo uplatňovať až po primeranom čase po uzavretí licenčnej zmluvy alebo prevode práv. Autor alebo výkonný umelec oznámi osobe, ktorá v súvislosti s právami získala licenciu alebo na ktorú boli prevedené práva, a stanoví primeranú lehotu, v rámci ktorej sa má uskutočniť využívanie práv vychádzajúcich z licenčnej zmluvy alebo prevedených práv. Po uplynutí tejto lehoty môže autor alebo výkonný umelec rozhodnúť, že namiesto odvolania licencie alebo prevodu práv ukončí exkluzivitu zmluvy.
4. Odsek 1 sa neuplatňuje, ak je nevyužívanie prevažne spôsobené okolnosťami, ktorých nápravu možno od autora alebo výkonného umelca oprávnene očakávať.
5. Členské štáty môžu ustanoviť, že akékoľvek zmluvné ustanovenie odchyľujúce sa od mechanizmu odvolania stanovenom v odseku 1 bude vykonateľné, len ak je založené na kolektívnej zmluve.

Článok 23

Všeobecné ustanovenia

1. Členské štáty zabezpečia, aby akékoľvek zmluvné ustanovenie, ktoré bráni dodržiavaniu ustanovení článkov 19, 20 a 21, bolo nevykonateľné vo vzťahu k autorom a výkonným umelcom.
2. Členské štáty ustanovia, že články 18 až 22 tejto smernice sa nevzťahujú na autorov počítačových programov v zmysle článku 2 smernice 2009/24/ES.

HLAVA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 24

Zmeny smerníc 96/9/ES and 2001/29/ES

1. Smernica 96/9/ES sa mení takto:

a) V článku 6 ods. 2 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) ak ide o použitie výhradne na účely názornej ukážky pri výučbe alebo pri vedeckom výskume, pokiaľ je uvedený zdroj a v rozsahu opodstatnenom nekomerčným účelom, ktorý sa tým má dosiahnuť, bez toho, aby boli dotknuté výnimky a obmedzenia ustanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) ...⁺;

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/... o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (Ú. v. EÚ ...).“

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo, dátum a odkaz na uverejnenie v Ú. v. tejto smernice (PE-CONS 51/19 - 2016/0280(COD)).

b) V článku 9 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) v prípade extrakcie na účely názornej ukážky pri výučbe alebo vedeckom výskume, pokiaľ je uvedený zdroj a v rozsahu opodstatnenom nekomerčným účelom, ktorý sa tým má dosiahnuť, bez toho, aby boli dotknuté výnimky a obmedzenia stanovené v smernici (EÚ) ...⁺;“

2. Smernica 2001/29/ES sa mení takto:

a) V článku 5 ods. 2 sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) vo vzťahu k osobitným úkonom rozmnožovania uskutočneným verejne prístupnými knižnicami, vzdelávacími inštitúciami alebo múzeami alebo archívami, ktorých účelom nie je priamy alebo nepriamy ekonomický alebo obchodný prospech, bez toho, aby boli dotknuté výnimky a obmedzenia stanovené v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) ...^{*++};

* Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/... o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom na digitálnom jednotnom trhu a o zmene smerníc 96/9/ES a 2001/29/ES (Ú. v. EÚ ...).“

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo tejto smernice (PE-CONS 51/19 - 2016/0280(COD)).

⁺⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo, dátum a odkaz na uverejnenie v Ú. v. tejto smernice (PE-CONS 51/19 - 2016/0280(COD)).

b) V článku 5 ods. 3 sa písmeno a) nahrádza takto:

„a) použitie na výhradný účel názornej ukážky pri výučbe alebo vedeckom výskume, pokiaľ je uvedený zdroj vrátane mena autora, ak sa to neukáže ako nemožné a v rozsahu opodstatnenom neobchodným účelom, ktorý sa tým má dosiahnuť, bez toho, aby boli dotknuté výnimky a obmedzenia stanovené v smernici (EÚ) ...⁺;“

c) V článku 12 ods. 4 sa dopĺňajú tieto písmená:

„e) skúmať vplyv transpozície smernice (EÚ)...⁺ na fungovanie vnútorného trhu a upozorňovať na prípadné problémy pri transpozícii;

f) uľahčovať výmenu informácií o príslušnom vývoji právnych predpisov a judikatúry, ako aj o praktickom uplatňovaní opatrení prijatých členskými štátmi na vykonávanie smernice (EÚ) ...⁺;

g) diskutovať o akýchkoľvek iných otázkach vyplývajúcich z uplatňovania smernice (EÚ) ...⁺.“

⁺ Ú. v.: vložte, prosím, číslo tejto smernice (PE-CONS 51/19 - 2016/0280(COD)).

Článok 25

Vzťah s výnimkami a obmedzeniami ustanovenými v iných smerniciach

V prípade použitia alebo oblastí, na ktoré sa vzťahujú výnimky alebo obmedzenia ustanovené v tejto smernici, môžu členské štáty prijať alebo ponechať v platnosti širšie ustanovenia, zlučiteľné s výnimkami a obmedzeniami ustanovenými v smerniciach 96/9/ES a 2001/29/ES.

Článok 26

Časová pôsobnosť

1. Táto smernica sa uplatňuje na všetky diela a iné predmety ochrany, ktoré sú chránené vnútroštátnym právom v oblasti autorského práva k ... [24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] alebo po tomto dátume.
2. Táto smernica sa uplatňuje bez toho, aby boli dotknuté akékoľvek uzavreté akty a práva nadobudnuté pred ... [24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

Článok 27

Prechodné ustanovenia

Povinnosť transparentnosti stanovená v článku 19 sa vzťahuje na zmluvy o udelení licencie alebo prevode práv autorov a výkonných umelcov od ... [36 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice].

Článok 28

Ochrana osobných údajov

Spracúvanie osobných údajov vykonávané v rámci tejto smernice sa vykonáva v súlade so smernicou 2002/58/ES a nariadením (EÚ) 2016/679.

Článok 29

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do ... [24 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice]. Komisiu o tom bezodkladne informujú.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze stanovia členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátneho práva, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 30

Preskúmanie

1. Najskôr ... [7 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] Komisia preskúma túto smernicu a predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Komisia do ... [5 rokov od dátumu nadobudnutia účinnosti tejto smernice] posúdi vplyv osobitného režimu zodpovednosti stanovenom v článku 17 uplatniteľného na poskytovateľov online služieb zdieľania obsahu, ktorých ročný obrat nepresahuje 10 miliónov EUR a ktorých služby boli v Únii dostupné menej ako tri roky podľa článku 17 ods. 6, a v prípade potreby prijme opatrenia v súlade so závermi svojho posúdenia.

2. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na prípravu správy uvedenej v odseku 1.

Článok 31
Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 32
Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom.

V ...

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda
